

T.C.
SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SPOR YAPAN VE YAPMAYAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ
YARATICI DÜŞÜNME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

PERİHAN BÜŞRA DERBENTOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

SIVAS
2019

T.C.
SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SPOR YAPAN VE YAPMAYAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ
YARATICI DÜŞÜNME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

PERİHAN BÜŞRA DERBENTOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. MURAT KANGALGİL

SIVAS
2019

“Spor Yapan Ve Yapmayan Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Düşünme Becerilerinin İncelenmesi” adlı **Yüksek Lisans Tezi**, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmış ve jürimiz tarafından Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Doç. Dr. Tuğbay İNAN

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÖZGÜL

Üye (Danışman)

Doç. Dr. Murat KANGALGİL

ONAY

Bu tez çalışması, 23.05.2019 tarihinde Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen ve yukarıda imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Zübeyda AKIN POLAT
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRÜ

Bu tez, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Senatosu'nun 18.02.2015 tarihli ve 4/4 sayılı kararı ile kabul edilen Sağlık Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna göre hazırlanmıştır.

TEŞEKKÜR

Akademik hayatımın bir basamağı olan yüksek lisans eğitimimde alan dışından olmama rağmen gözümdeki ışığı görüp bana güvenen başaracağıma inanan ve bu fırsatı vererek bilime katkıda bulunmamın kapılarını açan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Yönetimine teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Araştırmanın planlanıp yürütülmesinde destek olan ve çalışmanın safhalarında beni yönlendiren değerli danışmanım Sayın Hocam Doç. Dr. Murat KANGALGİL'e katkılarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Araştırmanın veri toplama aşamasında tüm yoğunluğunun arasında yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KANAK'a teşekkür ederim. Tezimin istatistikleri konusundaki yardımlarından dolayı değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Ziyet ÇINAR'a teşekkür ederim.

Ne zaman ihtiyaç duysam hep yanımda olan dostlukları kardeşliğe dönüşmüş olan canlarım Zülal DAVAN, Tansu AKTAN, Melek ŞAHİN ve tezimi bitirmemde de manevi desteğini hissettiğim Merve BAYRAK'a en derin duygularla teşekkür ederim.

Tüm hayatım boyunca desteklerini aldığım ve almaya devam ettiğim, bana verdikleri sevgiyi, harcadıkları emeği ve gösterdikleri fedakarlığı hiçbir zaman karşılayamayacağımı bildiğim sevgili ailem canım annem Nerdegül DERBENTOĞLU ve canım babam Turhan DERBENTOĞLU; her zaman örnek aldığım canım ablam Şeyma DERBENTOĞLU'na varlıklarından dolayı şükrediyor sonsuz teşekkür ediyorum. Güzel kalbi, düşünceleri ve desteği ile bana güç veren her anımı güzelleştiren ve hayatıma anlam katan canparçam Mustafa Feyyaz DEVECİ'ye sevgimi sunuyor çok teşekkür ediyorum.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde her türlü yardımda bulunan ve emeği geçen kişilere, kurumlara ayrıca bu süreçte çalıştığım okullardaki idarecilerim, zümre arkadaşlarım ve minik öğrencilerime teşekkür ederim.

ÖZET

SPOR YAPAN VE YAPMAYAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ YARATICI DÜŞÜNME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Perihan Büşra DERBENTOĞLU
Yüksek Lisans Tezi
Beden Eğitimi Ve Spor Ana Bilim Dalı
Danışman: Doç. Dr. Murat KANGALGİL
2019, 110 sayfa

Bu araştırma, spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerilerinin incelenmesini amaçlamıştır. Araştırmada 2018-2019 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Sivas Cumhuriyet Üniversitesinin Eğitim Fakültesi ve Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Resim İş Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Psikolojik Rehberlik ve Danışmanlık Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği bölümlerinde bulunan toplam 531 öğretmen adayı yer almıştır.

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerilerinin incelenmesi için “Ne Kadar Yaratıcısınız?” ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek Raudseep (1977) tarafından “How Creative Are You?” olarak geliştirilen Sungur (1997) tarafından “Ne Kadar Yaratıcısınız?” olarak Türkçeye uyarlanan Çetin Çoban (2016) tarafından Türk dili ve yazını açısından tekrar incelenen ve gözden geçirilerek yeniden düzenlenen, geçerlilik güvenilirliği güncellenen yaratıcılık ölçeği öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeylerini ölçmek için kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlik değeri 0,796 olarak hesaplanırken güvenilirlik kat sayısı Cronbach Alfa; .94 olarak bulunmuştur.

Sonuç olarak; araştırma kapsamında spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının bölümlerine göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur ($p<0,05$). Yine öğretmen adaylarının spor yapma durumlarına göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur ($p<0,05$). Bu bağlamda spor yapan bireylerin yaratıcılık düzeyleri daha yüksek çıkmıştır. Bununla birlikte öğretmen adaylarının cinsiyetleri, yaş grupları, sınıfları, mezun oldukları lise türleri, spor yaptıkları yer, spor yaptıkları yıl, haftalık spor yaptıkları saat, anne ve baba eğitim düzeyleri gibi değişkenler arasındaki sonuç önemli bulunmamıştır ($p>0,05$).

Anahtar Kelimeler: Spor yapmak, Yaratıcılık, Beden Eğitimi, Öğretmen Adayları

ABSTRACT

EXAMINATION OF CREATIVE THINKING SKILLS OF THE PROSPECTIVE TEACHERS WHO ARE DOING OR ARE NOT DOING EXERCISE

Perihan Būşra DERBENTOĐLU

Master Thesis

Department of Physical Education and Sports

Supervisor: Assoc. Prof. Murat KANGALĐİL

2019, 110 pages

This study purposes the examination of creative thinking skills of the prospective students who are doing or not doing exercises. Total of 531 prospective teachers who are studying at the departments of Science Teaching, Social Science Teaching, Music Teaching, Classroom Teaching, Art Teaching, Primary Education of Mathematics Teaching, Turkish Language Teaching, Psychological Counseling and Guidance, Physical Education Teaching, Preschool Teaching, English Language Teaching, Religious Culture and Moral Knowledge Teaching of the Education Faculty of Cumhuriyet University for second term of 2018-2019 academic year, take part in the study.

The scale of “How Creative Are You?” is used to analyze the creative thinking skills of prospective teachers in the scope of the study. This creativity scale which is developed by Raudseep 1977 and translated to Turkish language as “Ne Kadar Yaratıcısınız?” by Sungur (1997) and updated its validity and reliability by Çetin Çoban (2016), has been used to measure the creativity levels of the prospective teachers. While validity value of the scale is calculated as 0.796, the reliability coefficient which is called as Cronbach’s Alpha is found as 0.94.

In conclusion; when creativity points of the prospective teachers accordingly their departments are compared, the discrepancy is found meaningful ($p<0.05$). Moreover, when creativity points of the teacher candidates with respect to their sportive activities are compared, the discrepancy is found meaningful ($p<0.05$). In this regard, creativity levels of people doing sports are higher. On the other hand, the discrepancy found meaningless when types of graduation high schools, age groups, genders and grade degrees of the teacher candidates are compared ($p>0.05$).

Key words: Doing exercise, Creativity, Physical Education, Prospective Teachers

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
İÇ KAPAK	i
ONAY	ii
YÖNERGE	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar/ÇİZELGELER	xi
KISALTMALAR/SİMGELER	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	3
1.2. Problem.....	4
1.2.1. Alt Problemler.....	4
1.3. Sayıtlılar.....	5
1.4. Sınırlılıklar.....	5
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1. Spor Teriminin Kökeni.....	6
2.1.1. Tarihsel Süreç İçerisinde Spor.....	6
2.1.2. Sporun Tanımı ve Önemi.....	9
2.1.3. Sporun Faydaları.....	11
2.1.4. Sporun Amaç ve Fonksiyonları.....	14
2.2. Sporun Bireyler Üzerine Etkisi.....	15
2.2.1. Sporun Sosyal Etkileri.....	15
2.2.2. Sporun Psikolojik Etkileri.....	17
2.3. Takım Sporları.....	18
2.4. Bireysel Sporlar.....	20
2.5. Yaratıcılık /Yaratıcılığın Tanımı.....	21

2.5.2.Yaratıcı Düşünce.....	22
2.6. Yaratıcılık ile İlgili Kuramlar.....	24
2.6.1. Psikonanalitik Kuram.....	24
2.6.2. Gestalt kuramı	25
2.6.3. Algısal kuram.....	25
2.6.4. Hümanistik Kuram.....	26
2.6.5. Çoklu zekâ kuramı	26
2.7. Yaratıcılığın Boyutları	27
2.7.1. Akıcılık.....	27
2.7.2. Esneklik.....	28
2.7.3. Özgünlük.....	28
2.7.4. Detaylandırma	29
2.8. Yaratıcılığa Ait Süreçler	29
2.8.1. Algı.....	29
2.8.2. İmge	30
2.8.3. Duygu.....	30
2.8.4. Simgeler	31
2.8.3. İmgelem	31
2.8.4. Mecaz	31
2.9. Spor Yaratıcılık ilişkisi	32
2.10. Spor Yaratıcılık Öğretmen İlişkisi	32
2.11. Sosyal Etkinlikler içerisinde Spor ve Yaratıcılık.....	33
2.12. Öğretmenlik Mesleği.....	34
2.9.1. Türkiye'nin Öğretmen Yetiştirme Politikası.....	36
3. YÖNTEM	40
3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	40
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	40
3.3. Veri Toplama Aracı.....	40
3.3.1. Ne Kadar Yaratıcısınız Ölçeği	41
3.4. Verilerin Analizi.....	42

4. BULGULAR.....	43
4.1. Araştırmaya Katılan Örneklem Grubunun Demografik Özellikleri.....	43
5. TARTIŞMA VE YORUM.....	59
5.1. Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu	59
5.2. Yaş Değişkenine Göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu.....	60
5.3. Bölüm Değişkenine Göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu	61
5.4. Sınıf Değişkenine göre öğretmen adaylarının yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu	63
5.5. Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu	64
5.6. Öğretmen Adaylarının Spor Yapma Durumlarına Göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu	64
5.7. Öğretmen Adaylarının Spor Yaptıkları Yere Göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu	66
5.8. Öğretmen Adaylarının Spor Yaptıkları Yıl Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu	67
5.9. Öğretmen Adaylarının Haftalık Spor Yaptıkları Saat Değişkenine göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu	68
5.10. Anne Eğitim Durumu Değişkenine göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu	68

5.11. Baba Eğitim Durumu Değişkenine göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu	70
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	71
6.1. Sonuçlar	71
6.2. Öneriler	75
KAYNAKLAR	76
EKLER	96
EK- 1: Etik Kurul Raporu.....	96
EK- 2: Ne Kadar Yaratıcısınız? Ölçeği	97
ÖZGEÇMİŞ	97

TABLolar/ÇİZELGELER

	Sayfa No
Tablo 1: Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre dağılımları.....	43
Tablo 2: Öğretmen adaylarının yaş gruplarına göre dağılımları.....	44
Tablo 3: Öğretmen adaylarının bölümlerine göre dağılımları	45
Tablo 4: Öğretmen adaylarının sınıflarına göre dağılımları	46
Tablo 5: Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre dağılımları.....	46
Tablo 6: Öğretmen adaylarının spor yapma durumlarına göre dağılımları	47
Tablo 7: Öğretmen adaylarının spor yaptıkları yer durumlarına göre dağılımları.....	47
Tablo 8: Öğretmen adaylarının spor yaptıkları yıla göre dağılımları	48
Tablo 9: Öğretmen adaylarının haftada spor yaptıkları saate göre dağılımları	48
Tablo 10: Öğretmen adaylarının anne eğitim durumuna göre dağılımları	49
Tablo 11: Öğretmen adaylarının baba eğitim durumuna göre dağılımları	49
Tablo 12: Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	50
Tablo 13: Öğretmen adaylarının yaş gruplarına göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması.....	50
Tablo 14: Öğretmen adaylarının bölümlerine göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	51
Tablo 15: Öğretmen adaylarının sınıflarına göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	52
Tablo 16: Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	53
Tablo 17: Öğretmen adaylarının spor yapma durumlarına göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	54
Tablo 18: Öğretmen adaylarının spor yaptıkları yere göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	54
Tablo 19: Öğretmen adaylarının spor yaptıkları yıla göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	55
Tablo 20: Öğretmen adaylarının haftalık spor yaptıkları saate göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	56
Tablo 21: Öğretmen adaylarının anne eğitimine göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	57
Tablo 22 : Öğretmen adaylarının baba eğitimine göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması	58

KISALTMALAR/SİMGELER

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

KMO: Kaiser-Mayer Olkin

1. GİRİŞ

Günümüzde büyük, küçük tüm bireylerin spor yapma kültürünü benimsemesi, toplumun çağdaşlaşmasının bir göstergesi olarak görülmektedir. Bununla birlikte, hangi yaşta olursa olsun, bilimsel temellere dayalı, bilinçli ve sistemli yapılan spor insanın tüm yaşamı boyunca sağlıklı, başarılı, mutlu olmasında ve moral gücünün yüksek tutulmasında önemli bir rol oynadığı bilinmektedir (Yalçınkaya, Saraçoğlu, Varol, 1993). Dolayısıyla sporun, sadece fiziksel bir takım faaliyetler bütünü olarak düşünülmemesi, bununla birlikte ferdin sosyal, duygusal ve toplumsal bakımdan da gelişmesi için çok önemli bir sosyal olgu olduğu unutulmamalıdır (Küçük, Koç, 2004).

Gerek bireysel, gerekse takım halinde yapılan sporlar bireyin disiplinli, ilkeli ve kurallı çalışma, yapılan sportif karşılaşmaların sevincini ve üzüntüsünü paylaşma, bir gruba ait olma ve onu temsil etme gibi özellikleri doğal yaşantıları içinde edinirler (Özcan, Yıldırım, 2011). Dolayısıyla birey spor aracılığıyla yakın ilişki kurma imkanı bulmakla birlikte, sosyal çevre edinerek hem bedene hem de ruha hitap etme gibi bir çok fayda görmektedir. Ayrıca düzenli yapılan sporun fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel faydalarının olduğu kanıtlanmakla birlikte odaklanma, sosyal duygusal ve psikolojik gelişimini de desteklediği bilinmektedir (Bailey, Armour, Kirk, Jess, Pickup, Sandford, Education, 2009). Formal şekilde hazırlanmış ortamlarda yapılan spor, bireylerin farklı yeteneklerini de ortaya çıkarmaktadır (Winnick, Porretta, 2018). Yani birey spor yaparken bir çok problemi bir arada çözer farklı yollar bulmaya da alışmaktadır. Örneğin grup halinde yapılan sporlarda gruba uyum sağlama, grupla birlikte hareket etme gibi yansımalar görülürken, dans, bale gibi bireysel yapılan sporlarda da yaratıcılığın etkileri görülmektedir. Bu haliyle spor bireyin ortaya atılmamış farklı yönünü ve yaratıcı becerilerini harekete geçiren çok önemli bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır.

Farklı yollar bulma ve problem çözme kavramları akıllara spor yapan bireylerin yaratıcılık düzeyini getirmektedir. Bu doğrultuda; öğrencilerin, öğretmenlerin ve antrenörlerin fiziksel, devinişsel, duyuşsal ve zihinsel gelişimine katkı sağlama amacına yönelik olarak sporun, yaratıcılık ve zekâ alanları arasında etkin bir yeri olduğu ve

kişinin bir veya birden fazla kültürel değeri bulunan bir ürün ortaya koyabilme kapasitesinin olduğu görülmektedir (Tekin, Taşğın, 2008). Dolayısıyla toplumun ve insanlığın gelişmesinde önemli bir yer tutan yaratıcılık, her bireyde var olan ve insanın yaşamının her döneminde bulunabilen bir yetenek, günlük yaşamdan bilimsel çalışmalara kadar uzanan geniş bir alanı içine alan süreçler bütünü, bir tutum ve davranış biçimidir (Aydaş, Bahadır, Bayazıt, Tuncil, Uçar, Dolu, 2018).

Yaratıcılık ile ilgili bir çok tanım ve çalışmaya rastlamak mümkündür (Weiss, 1993; Mumford, Gustafson, 1988; Dağlıoğlu, 2011; Sungur, 1997; San, 1977; Sim, Duffy, 2004). Bu çalışmaların bazıları yaratıcılığın gençlere bakan yönünü araştırırken (Carringer, 1974; Gök, Erdoğan, 2011; Avcı, Şahin, 2019), bazıları ise yetişkinlere bakan yönü üzerinde durmuştur. Bu çalışmalardan yola çıkarak yaratıcılığın tanımına bakıldığında özgünlük, farklı düşünme, problem çözme, merak etme, esnek düşünebilme, empati kurabilme, orijinal ve akıcı olma gibi boyutları üzerinde durulduğu görülmektedir (Yuvacı, Dağlıoğlu, 2018; Gönen, Uzmen, Akçin, Özdemir, 1993; Torrance, 1968). Bu yörengeden bakıldığında, yaratıcılıkta bilgi birikimi (Cumulative knowledge), Akılcılık (fluency), Esneklik (flexibility), Özgünlük (Originality), Düzene Sokma (Elaboration), Geliştirme (Enbellishment), İletişim Becerileri (Communications skills) ve Eleştirel Analiz (Critical Analysis) aranmaktadır (Özben, Argun, 2005).

Yaratıcılık, dünyayı farklı açılardan algılama, olmayan veya ortaya çıkması mümkün olmayanı bulma, görünüşte birbiriyle ilgisiz olan ancak farklı yollar bularak arasında bağlantı kurma ve problemler karşısında yılmadan çözümler üretme becerisi gibi birçok farklı bakış açısını ifade eden bir kavramdır (Yuvacı, 2017). Dolayısıyla yaratıcılık bir kişinin yeni koşullara uyum sağlamasına ve beklenmedik şekilde ortaya çıkan sorunları çözmesine olanak tanır (Simonton, 2001; Akt, Yuvacı, 2017). Yaratıcılık kavramına bu çerçeveden bakıldığında yaratıcılığın doğru dengelere oturtulması için Gürtuna (2003) ve Craft (2003), bu konuda en önemli koşulu, büyüme ve gelişme sürecinde olan bireyin sanatsal gelişim çizgisini doğru izlemek, yeteneklerini ve gücünü iyi tanımak olduğunu, her bireyde yaratıcı bir güç bulunduğunun unutulmamasını, uygulamada ise bireysel farklılıkların göz ardı edilmemesi gerektiğini ifade etmiştir (Temizkalp, 2010).

Yaratıcı düşünme, yenilik arayan, sorunlara yeni çözüm yolları getirebilen, buluşçu ve bireyin kendine özgü düşünme biçimidir (Özben, Argun, 2005). Yaratıcı düşünen birey, yaşadığı olayları kendine göre yordayabilmektedir. Yaratıcılığı süreç boyutunda ele alan Torrance, satır arasında yaratıcı bireyin bilişsel ve kişilik özelliklerini de sunmaktadır (Aslan, 2016). Yaratıcı kişilerin çevrelerindeki olaylara bakış açısı farklı olduğu gibi, algılamaları da farklılık göstermektedir. Yaratıcı düşünceli bireyler problemlere sistematik bir yaklaşım göstermektedirler (Aslan, 2016). Bu noktada Mackinnon bir davranışın yaratıcı olabilmesi için şu üç koşulu yerine getirilmesi gerektiğini belirtmiştir (Hamacheck, 1975; Akt: Gülel, 2006):

- Yeni ve benzeri olmayan özgün bir ürünün ortaya konması,
- Önemli amaçlara yardım eder olması,
- Yapıcı olması.

Yapılan literatür taraması sırasında, Türkiye’de öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeylerini belirleme açısından çalışmalar yapıldığı belirlenmiştir (Birişçi, Karal, 2011; Yaman, Koray, Altunçekiç, 2004; Bakaç, Özen, 2016; Eckhoff, 2011; Ntuli, Keengwe, Kyei-Blankson, 2009). Ancak özellikle spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeylerini ölçmeye yönelik yapılmış herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda, buldukları spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeyini inceleyen çalışmaların alana katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

1.1. Araştırmanın Amacı

Öğretmen adaylarının yaratıcılık becerileri, mesleki alanı önemli olmaksızın dikkat çeken bir konudur. Çünkü günümüzde yaratıcılık kavramı tüm meslek alanlarının dikkatini çeken bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. Yurt içi ve yurt dışında yapılan çalışmalara bakıldığında öğretmen adaylarının alan ayırt etmeksizin yaratıcılık becerilerini ölçen bir çok çalışmaya rastlamak mümkündür (Birişçi, Karal, 2011; Yaman, Koray, Altunçekiç, 2004; Bakaç, Özen, 2016; Eckhoff,2011; Ntuli, Keengwe, Kyei-Blankson, 2009). Dolayısıyla öğretmenlik bazında birey hangi alanda olursa olsun

yaratıcı düşünme becerilerini kullanması gereken bir durumla karşı karşıya kalmaktadır. Öğretmenlik,

diğer yandan yaratıcılığın zeka ile ilişkisi olduğunu savunan araştırmaların yanısıra (Koçak, İçmenoğlu, 2016; Sternberg, O'Hara, 1999; Barron, Harrington, 1981) yaratıcılığın hem zeka ile hem de çevresel faktörlerle ilgili olduğunu savunan araştırmalara da rastlamak mümkündür (Wade, 1968; Domino, 1979; Öz-Aydın, Ayverdi, 2014). Dolayısıyla yaratıcılıkta çevrenin etkisi incelendiğinde bu çevrelerden biri de spor ve fiziksel aktivite olduğunu ifade etmek yanlış olmaz.

1.2.Problem

Bu araştırmanın problemi spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında farklılık var mıdır?

1.2.1.Alt Problemler

1. Spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile bölümleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
4. Spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile sınıf değişkeni arasında anlamlı farklılık var mıdır?
5. Spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile mezun oldukları lise türü arasında anlamlı farklılık var mıdır?
6. Spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile spor yapma durumları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
7. Spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile spor yaptıkları yer arasında anlamlı farklılık var mıdır?
8. Spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile spor yaptıkları yıl arasında anlamlı farklılık var mıdır?

9. Spor yapan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile haftalık spor yapma saatleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
10. Spor yapan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile anne eğitim durumu arasında anlamlı farklılık var mıdır?
11. Spor yapan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri ile baba eğitim durumu arasında anlamlı farklılık var mıdır?

1.3. Sayılılar

1. Araştırmada kullanılan veri toplama aracını araştırmaya konu olan öğretmen adaylarının samimi ve doğru cevaplandıracakları varsayılmaktadır.
2. Örneklemin yansız olduğu ve araştırma evrenini temsil ettiği varsayılmaktadır.
3. Seçilen araştırma yönteminin bu çalışmanın amacına, konusuna ve problemin çözümüne uygun olduğu varsayılmaktadır.

1.4.Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2018-2019 eğitim öğretim yılı ikinci dönemi ile sınırlıdır.
2. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu bölümünde bulunan öğretmen adaylarıyla sınırlandırılmıştır.
3. Ölçme araçlarındaki sorularla sınırlıdır.
4. Ölçme aracına öğrencilerin verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Spor Teriminin Kökeni

Spor Latin kökenli bir sözcük olmakla birlikte Latin dilinde güzel vakit geçirmek, eğlenmek ve oyalanmak anlamına gelmektedir ve bu kelimeler İsportus ve Desportare'dir (Yıldırım, 2019).

Sporun anlamını şu şekilde ifade etmek mümkündür. Dünyanın ne güzel uğraşı anlamına gelen ve '*cum grano salis*' olarak ifade edilen spor kavramı, orta çağ Latincesinde '*dispotare*' ve '*deportare*' kelimelerinden türetilmiştir (Bingöl, 2010). Bu Latince kavramlar, bir eylemi oluşturmak, hareket etme, kıyımdama vb. anlamları içerisinde barındırmaktadır Bu bağlamda dilimizde '*depar*' kelimesi de 'hızlı koşma' anlamında uzun yıllar kullanılmış ve halen kullanılmaya devam etmektedir. Buradan hareketle, spor, sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın kişiliğinin gelişimine, karakterinin gelişimine katkıda bulunarak bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak içinde bulunduğu ortama uyum sağlamasına yardımcı olmak, beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiler, toplumlar ve ülkeler arası dayanışma, sevgi ve barışın devamını sağlamak, kişinin mücadele etme ruhunu belli kurallara dayandırarak galip gelme dürtüsüyle yapılan faaliyetler bütünüdür (Yıldırım, 2019).

2.1.1. Tarihsel Süreç İçerisinde Spor

Spor toplumsal yaşamın bir parçası olan, bireysel ve grup olarak yapılabilen, bedensel, sosyal ve zihinsel aktivitelerin bütünü olarak tanımlanır. Diğer bir ifade ile toplumsal yaşam içerisinde kök salan ve kültürün geliştirilmesinde, dolaşıma sokulmasında katkıları bulunan bir alan olarak, egemen ideolojilerin üretiminde ve toplumsal rızanın sağlanmasında kullanılan bir simgeler bütünüdür (Solmaz & Aydın, 2012). Ekmekçi, Ekmekçi, İrmiş, (2013) Sporun faydalarını şu şekilde açıklamıştır;

- Sağlık ve yaşam kalitesini artırması,
- Fiziksel ve zihinsel eğitim vermesi,
- Rol modeller oluşturarak genç nesillerin sosyal birleşimine fayda sağlaması,

- Düzenlendiği alanlarda önemli bir küresel endüstri olarak ekonomik ve sosyal açıdan gelişmelere katkıda bulunması olarak ifade edilmektedir.

Tüm olgularda olduğu gibi spor da tarihsel gelişim ve değişim süreci geçirmiştir. Özen'e göre Eski Türklerde "spor" Hun, Harzemşahlar, Samanoğulları, Selçuklular, Osmanlı İmparatorluğu gibi bir çok Türk devletinde farklı tarzlarda ve Türk tarihi boyunca büyük aşamalar kaydederek yapılmıştır (Özen, 2013). Bu sporlar; güreş, atıcılık, atlama, sıklet, cirit, gürz ve topuz kullanmak, gökbörü, tebük, matrak avcılık, atıcılık, binicilik, kılıç, okçuluk, yaya koşuları, atlama, sıklet kaldırma ve lobut atma, gürz ve topuz kullanmak, çöğen, tomak, kayak, gibi sporlar olarak belirlenebilmektedir (Özen, 2013). Eski Türk tarihinden varolan "spor" kavramı Osmanlı döneminde de önemini korumuştur. Yazar (2014) Abdülhamit döneminde yapılan spor faaliyetlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir:

"II. Abdülhamid Dönemi, istibdat devri olarak anılmasına rağmen, fiziki kültüre verilen önemin artması, Osmanlı sporcularının bazı uluslar arası yarışmalara ilk kez katılmaları, spor kulüplerinin kurulması, modern spor dallarının bazılarında müsabakalar tertip edilmesi, padişahın bedensel faaliyetlere ve spora verdiği değeri gösterir. Örneğin, padişahın himayesinde olan Mekteb-i Sultani, birçok spor etkinliğinin öncülüğünü yapmıştır."

Bununla birlikte II. Abdülhamid Döneminde güreş sporuna daha fazla önem verildiği bilinmektedir. Ayrıca bu dönemde Osmanlı arşiv belgeleri incelendiğinde 1904 yılında İstanbul Futbol Birliği adı altında bir lig kurulduğu, 4 takımın bu ligde oynadığı ve İngiliz Jemies De Fonten'in lig başkanı olarak görev yaptığı görülmektedir (Kılıç, 2013).

Osmanlı döneminden Cumhuriyet dönemine geçildiğinde ise bu dönemde spor faaliyetlerinin gelişimi için bir çok etkinlikler yapılmıştır, bu dönemdeki faaliyetleri incelerken, Osmanlı'nın son dönemindeki eğitimde modernleşme hareketlerinin Cumhuriyetle bir bütünlük sağlayacağı düşünülmüştür (Güven, 1996). Bu bağlamda spor faaliyetlerinin gelişimi aynı zamanda modernleştirmek için de bir çok atılım olmuştur. Atatürk, henüz kurulma aşamasından başlamak üzere, Cumhuriyet

Türkiye’inde beden eğitimi ve spora gerekli önemin verilmesi için pek çok girişimin bizzat içerisinde yer almıştır (Türkmen, 2013). Örneklendirecek olursak;

“Atatürk, Türk sporunun ilk öğreticilerinin yetiştirilmesi konusunda da acele göstermişti. Beden eğitimi öğretmeni yetiştirecek okul tesis edilmeden önde Çapa Muallim Mektebi’nde bir kurs açılmış ve bunun başına da Avrupa’da beden eğitimi öğrenimi yapmış bulunan Selim Sırrı Bey (Tarcan) getirilmişti. Bu arada bayan beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek üzere de İsveç’ten iki bayan öğretim üyesi getirilmiş, bunlar da Çapa Muallim Mektebi’ndeki özel kurslarda görev alarak kız öğrencileri yetiştirmişlerdi” (Türkmen, 2013).

Cumhuriyetin ilk dönemlerinden itibaren beden eğitimi ve spor ile ilgili on yılda yapılanlar şöyle sıralanabilir:

1. Sporun işleri bir birliğe bağlanmıştır (Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı).
2. On yıl önce memlekette İstanbul’da birkaç ve İzmir ve Adana gibi bazı büyük şehirlerde de birer tane olmak üzere beş altı spor kulübünden başka bir şey yoktu. Bugün memleketteki spor kulüplerinin sayısı yüzlerle söylenmekte ve kasabalardan sonra köylere kadar bunlar yer bulmaktadır.
3. Futboldan başka atletizm, su sporları, bisiklet, el topu sporları yapılmıştır. Eski ananevi güreş sporumuz yeniden canlanmış ve adeta yeniden nam vermiştir.
4. Ankara’da, bizim için kıvanç verecek büyük bir stadyumdan sonra İstanbul’da bile üç kadar stadyum yaratılmış, birçok şehirlerde stadyumlar yapılmaya başlanmıştır. Stadyum ve spor alanı olarak memlekette yüz elli kadar yer vardır.
5. Spora karşı zevk uyanmış, hükümet memurları dahi kendi başlarında bulunan büyük şeflerin bizzat spor yapmakta olduklarını görerek sporun önemli bir şey olduğunu anlamaya başlamışlardır.
6. Okullarda beden eğitimine ayrılan zamanlar çoğaltılmış, beden eğitimi daha sıhhi ve makul yola sokulmuş, beden eğitimi öğretmenleri üzerine biraz çalışılmış, üç yıllık bir beden eğitimi enstitüsü açılmıştır (Kılıç, 2013).

Bu bağlamda Atatürk eğitimle kazandırılması gereken yiğitlik, mertlik, alçakgönüllülük duygularını içinde barındıran güreş; çeviklik ve atikliğin sergilendiği binicilik ve cirit ile beceriyi, kabiliyeti ve hâkimiyeti temsil eden okçuluk gibi Türk ata sporlarına özel bir önem vermiştir (Evcin, 2015). Günümüzde ise spor, sanayinin hızla gelişimi değişimi, yoğun kentleşme, serbest zaman artışı gibi temel toplumsal, sosyal değişmelere bağlı yeni boyutlar kazanmıştır (Sunay, 2003). Sporun ülkelerin dengeli ve sürdürülebilir kalkınmalarına yardımcı olması, bugün dünyayı nasıl şekillendirdiği ve faydalı olduğu düşüncesinden yola çıkılarak ülkeler tarafından da gelişimi desteklenmektedir.

2.1.2. Sporun Tanımı ve Önemi

Spor; bireyin kendisini geliştiren, belli kurallar çerçevesinde araçlı ya da araçsız, bireysel veya toplu olarak, boş zamanı değerlendirecek veya bütün zamanını alabilecek şekilde meslekileştirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla kaynaştırıcı, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur (Erkal, 1982; Akt, Tatlısu, 2016). İnsanlar için huzur ve mutluluk kavramı fiziki sağlığı da kapsamaktadır. Fiziki sağlıkla birlikte ruh sağlığının da bütün ve sürekli olabilmesi spor yapma ile ilgilidir. Bireylerin yaşamlarını mutlu bir şekilde devam ettirmeleri, beden ve ruh gelişmelerini sağlamalarında spor önemli bir yer kaplamaktadır (Tatlısu, 2016).

Spor; bireyin içinde bulunduğu çevre etkisiyle kazanmış olduğu becerileri değiştiren farklı kurallar altında araçlı veya araçsız tek ya da karşılıklı, boş zaman veya bütün zamanını alacak şekilde profesyonelce yaptığı, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir kavramdır (İnal, 2003). Buna göre, bireylerin zihinsel, duygusal, fiziksel ve toplumsal alanda sosyallik ve gelişim sağlayan sosyal faaliyet alanıdır (Karakuzulu, 2018). Spora yönelen insanların en önemli gerekçelerinden birisi fiziki açıdan hoş görünme ve bu durumdan hoşnut olma algısı içerisinde bulunmaktır (Karakuzulu, 2018). Dolayısıyla spor faaliyetlerinin bir çok alanda ve amaçla kullanıldığı görülmektedir. Buna göre sporun bir çok tanımına rastlamak da mümkündür. Bu tanımlar ise şu şekildedir:

Spor, kurumlaşmış rekabetçi aktivitenin yanı sıra kuvvetli fiziksel çaba veya yeteneklerin bileşimi, bireysel özellikler ve dış faktörlerle motiveledirilen bir sistem bütünüdür (Ritchie, Adair 2004).

Aydoğan, Özyürek, & Akduman (2015) göre; spor, iş ve sosyal çevreden gelen baskılar, stres ve beraberinde gelen hastalıklar olumsuz durumlara karşı stresten uzak bir ortam yaratarak her yaştan bireye hem sağlıklı bir yaşam biçimi kazandırmakta hem de koruyucu tıbbı yardımcı olan bir faaliyetler bütünü olarak ortaya çıkmaktadır.

Spor, bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini sağlayan, bilgi, beceri ve liderlik yeteneklerini geliştiren insanın kendi kendisini disipline etmesinde karşılaşacağı psikolojik ve fizyolojik sorunların üstesinden gelmesine yardım eden bir araçtır (Sunay, Saracaloğlu, 2003).

Spor, sağlıklı bireylerin geliştirilip, yetiştirilmesinde temel olan bir eğitim aracıdır (Tatlısu, 2016).

Spor, insanlar tarafından ortaya atılan, geliştirilen, düzenlenen ve dinamik yapıda olan bir olgudur (Sivrikaya, 2018).

Günümüzde spor etkinlikleri hayatın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Okullarda beden eğitimi derslerinde, spor aktivitesi olarak günlük yaşantımızda, boş vakitlerimizde her daim yaşamla iç içe haline gelmiştir. Eski medeniyetlerin kuruluşundan günümüze kadar bir çok etkinlik adı altında insanlar sporu yaşantılarının her zaman bir parçası yapmışlardır. Gün geçtikçe bu ilgi artarak devam etmektedir. Spora olan ilginin artması sağlıklı yaşam fikri, stresten uzaklaşma düşüncesi, yeni insanlarla tanışma ihtimali ve görsel ve yazılı basında spora teşvik içerikli haberler insanların spor faaliyetlerine katılımlarını artırmakta ve spor hizmetlerinin önemi gün geçtikçe artırmaktadır (İmamoğlu, 1998).

Bilim ve teknolojinin ilerlemesi, makineleşme ve insan gücüne karşı olan ihtiyacın azalması, ulaşımın kolaylaşması ile bireylerin fiziksel aktivitelerini de kısıtlanmıştır (Ritchie, & Adair, 2004). Bu kısıtlanmalar arasında masa başı işlerin artması da gösterilebilmektedir. Farklı bir açıdan bakıldığında teknolojinin ilerlemesiyle boş zaman faaliyetleri bireyleri teknolojiye yönlendirmektedir ve dolayısıyla da sosyalleşmesi ve toplumla kaynaşması gibi açılardan bireylerin yaşamında kısıtlamalar

ortaya çıkmıştır (Ritchie, Adair, 2004; Akt, Fişek, 1998). Oysa spor etkinlikleri bireylerin sosyalleşerek zihin olarak sağlıklarını doyururken aynı zaman da bedensel sağlıklarını da desteklemektedir. Ritchie, Adair (2004)'e göre spor bireyi sosyal yönden inşa eden bir aktivite olarak tanımlarken sporun önemine değinmiş ve şu kategorilere ayırmıştır:

Fiziksel koordinasyon;

- Fiziksel cesaretiği, yeteneklerin ve çabanın bileşiminden oluşmaktadır, kompleks ve fiziksel yetenekler;
- Koordine olma, denge, hızlı olma ve kendinin farkına varma
- Hız, güç ve dayanıklılık

Kurumsallaşmış standartlaştırma;

- Kuralların standartlaştırılmasıyla birlikte bireyin bunlara uyum sağlaması sporun bir parçası haline gelmiştir (Ritchie, & Adair, 2004). Bununla birlikte özellikle sporun yararları ile ilgili olarak spor insanı sosyal, bireysel, sağlık olarak var eden en önemli aktivite olarak ortaya çıkmaktadır.

Sonuç olarak, farklı açılardan inceleyebileceğimiz spor, birey ve toplum sağlığı adına oldukça önemli bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır (Demirtaş, 2018). Dolayısıyla sporun birey katkısının olduğu kadar topluma da katkısı olduğunu söylemek mümkündür.

2.1.3. Sporun Faydaları

Spor bireyler için yaşam kalitesinin artmasına katkı sağlayan ve gündelik hayat içerisinde yer alması gereken bir olgu olarak görülmektedir (Gökdağ, 2018). Spor faaliyetleri, yorgunluğa direnme, obezite ile mücadele hareket alışkanlığı gibi bedensel becerileri, heyecanların denetimi, yaratıcı kişilik, yaşamdan zevk alma, çevreye uyum gösterme gibi ruhsal becerileri ve dayanışma, sorumluluk duygusu, kurallara uyarak rekabet, yardımlaşma gibi sosyal becerileri geliştirmektedir. (Şimşek, 2018)

İnsanların spora ilgi göstermelerinin bir çok sebebi bulunmaktadır. Bunlardan bazıları ; başka insanlarla ilişki kurma isteği, yalnızlıktan uzaklaşma ve sosyal bir birey

olma gereksinimi de en az kendini mutlu hissetme ve sağlıklı olma isteği kadar etkili olduğu bilinmektedir.

Bununla birlikte İnsanları spor yapmaya iten sebeplerin bir kısmı şu şekilde sıralanabilir;

- Belli sosyal ihtiyaçları karşılamak
- Sağlık, rehabilitasyon ve fiziksel uygunluk sağlamak
- Estetik ihtiyaçlarını karşılamak
- Duygusal gerilimden kurtulmak
- Spor yoluyla farklı deneyimler kazanmak
- Sevinç, eğence, haz, neşe gibi duyguları tatmak
- Kendini gerçekteştirmek ve göstermek
- Yeni tecrübeler kazanmak
- Sosyal ilişkiler kurmak
- Maddi kazanç ve ayrıcalıklar elde etmek
- Zayıflayarak mutlu olmak
- Güç, hız, dayanıklılık, çeviklik, koordinasyon yeteneği geliştirmek
- Sıkıntı ve hastalıklara karşı direnç kazanmak
- Gençlik, güzellik elde etmek ve benlik duygusunu geliştirmek
- Boş zamanı ortaklaşa, aktif ve verimli bir biçimde değerlendirmek
- Özsaygıyı artırmak (Zorba, 2006, Akt; Gökdağ, 2018).

Yukarıda sporun insan hayatı üzerindeki etkisinden bahsedilirken aynı zamanda gelişen ve değerşen dünyaya ayak uydurmada yaratıcı düşünme becerilerinin de öneminden bahsedilmektedir. Bu iki önemli unsurun ğretmen adayları üzerindeki etkisi de ayrıca önem arz etmektedir. Bu önem evrensel niteliktedir. Amerika Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Birliği beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insan yaşamındaki faydalarını şu şekilde sıralamıştır;

- Beden eğitimi ve spor faaliyetleri sayesinde insanlar bazı hareket becerilerini uygulamak, dolayısıyla da öğrenmek zorunda kalmıştır. Bu nedenle beden eğitimi ve spor etkinlikleri insanlara yeni hareket becerileri kazandıran bir olgu olarak değerlendirilmektedir.

- Beden eğitimi ve spor etkinlikleri sayesinde insanlar fiziksel açıdan sürekli aktif olmayı öğrenirler.
- Beden eğitimi ve spor etkinlikleri hem uzmanlaşma gerektiren hem de herhangi bir uzmanlaşma gerektirmeyen temel hareket becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır.
- Beden eğitimi ve spor etkinlikleri dans, oyun ve hareket becerilerinin yanında spor dallarına özgü hareket becerilerinin de gelişmesine katkı sağlamaktadır.
- Beden eğitimi ve spor etkinlikleri sayesinde insanlar hem sağlıklarını geliştirmeyi öğrenirler hem de fiziksel aktivitenin önemini kavrarlar.
- Beden eğitimi dersleri sayesinde çocuklar sağlıklı ve bilinçli bir tüketici olmayı öğrenirken zararlı alışkanlıklardan da uzak durmayı öğrenirler.
- Ders müfredatı içerisinde yer alan beden eğitimi ve spor etkinlikleri sayesinde çocukların kendine güven düzeyleri gelişmektedir.
- Beden eğitimi ve spor dersleri çocukların hem fiziksel hem de fonksiyonel yapılarının gelişmesine katkı sağlamaktadır
- Ders müfredatı içerisinde yer alan beden eğitimi ve spor etkinlikleri sayesinde çocuklar hem spor dallarına ilişkin kuralları öğrenmekte hem de kuralları uygulama becerilerini geliştirmektedirler.
- Beden eğitimi ve spor etkinlikleri çocukların kişilik yapılarının gelişimini desteklemektedir.
- Beden eğitimi ve spor etkinlikleri sayesinde çocuklar hareketlerin temel niteliklerini ve estetik özelliklerini öğrenmelerine katkı sağlamaktadır (Namlı, 2016, Akt, Heper, 2012).

Böylelikle spor faaliyetlerinin ve beden eğitiminin önemi yadsınamaz derecede değerlidir. Bu bağlamda günümüz öğretmenlerine büyük görev düşmektedir. Öğretmenlerimizin öğretme-öğrenme süreçlerini örgütleyebilen, iyi bir yönetici, iyi bir gözlemci ve nitelikli bir rehber olmaları oldukça önemlidir (Bayrak, Çoban, Çınar & Coşkuner 2013 , Yüksel & Bölüm 2004). Buradan hareketle, öğretmenlik mesleği günümüzde daha fazla nitelik ve yeterlilik gerektiren bir meslek durumuna gelmiştir

(Gürol, Altunbaş ve Karaaslan, 2010; Akt, Bayrak, Çoban, Çınar & Coşkun, 2013). Artık gelişen yeni dönem için öğretmen yeterliliklerinden birisi de öğretmenlerin yaratıcı düşünme becerileridir. Dolayısıyla sporun da hayatımızdaki önemini düşünecek olursak yapılması planlanan çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.1.4. Sporun Amaç ve Fonksiyonları

Spor, bireyin hem bedensel hem de zihinsel yönden sağlığını geliştiren, toplumsal davranışlarını düzenleyen, mental ve motorik özelliklerini belirli seviyeye kadar yükselten biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgudur (Türkmen, Abdurahimoğlu, Varol, Gökdağ, 2016). Bununla birlikte spor, günümüzde bireylerin değişik beklentilerine yanıt verebilmek için ilgi alanını genişleterek toplumsal sorunların çözümünde güçlü bir eğitim aracı olarak işlev görmeye başlamıştır (Çelik & Pulur, 2011). Sporun psikolojik, sosyal, bireysel işlevleri sadece günümüzle sınırlı olmayıp geçmişte de önemini korumuş ve geliştirmiştir. Spor tarihi incelendiğinde, olimpiyatların MS. 395 yılında yasaklanması ile birlikte 15. yy.'da Avrupa'da orta sınıfın yapmış olduğu mücadele ile hareketlendiği söylenebilmektedir (Tatlisu, 2016). İlk çağlarda spor; avlanma ile başlamış savaş ile devam etmiştir. Daha sonra bedeni dinç hale getirme, oyun gibi değişerek günümüze kadar taşınmıştır. Bu hareketler insanlar farklı kültür derecesine ulaştığında, yani geleneksel kültürden modern kültüre olan geçiş süresinde, sosyal ve kültürel yaşamda sürekli bir şekilde değişime uğramıştır (Tatlisu, 2016). Buradan hareketle spor, insanın gelişim özelliklerine doğrudan etki yaptığı gibi barış, sevgi, kardeşlik, hoşgörü, saygı, dürüstlük, özveri gibi özellikleri de beraberinde getirmektedir (Sunay, 1998). Bireye kazandırdığı bu özellikler baz alınarak sporu eğitimin bir parçası haline getirilmesi ise kaçınılmazdır. Genel eğitim içinde büyük öneme sahip olan beden eğitimi ve sporun eğitim içerisindeki temel amacı, çocukların fiziksel etkinlikler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye çıkmasına yardımcı olmaktır. Kangalgil, Hünük & Demirhan'a göre çocukların fiziksel, zihinsel sosyal ve duygusal gelişimlerinin en üst düzeye çıkarılmasını gerçekleştirmek spor ile mümkün olmaktadır. Beden eğitimi ve spor dersinde tüm genel ve özel amaçların

sağlanabilmesi için üç temel ögenin; öğrenci, öğretmen ve programın düzen içerisinde yürütülmesi gerekmektedir (Çelik & Pulur, 2011).

Tüm bunlardan yola çıkılacak olursa, spor faaliyetlerinin birçok amaç ve fonksiyonu bulunmaktadır. Spor kişilerin ruh sağlığına destek olurken, beden gelişimini de destekler ve potansiyellerini görerek kişinin kendini fark etmesine, bu farkındalıkla yaratıcı yönlerini ortaya çıkararak farklı açılardan düşünebilmesini sağlamaktadır (Demirtaş, 2018). Yaratıcılığın yanısıra sosyal etkileşiminde katkısı bulunmaktadır. Özellikle takım sporlarında hem kişiler arası ilişkilerde hem de grup çalışmalarında iletişimi geliştirebilmektedir. Bu etkinliklerle birey sosyal çevresini geliştirirken aynı zamanda da fiziksel olarak sağlıklı yaşam da sürmektedir. Tüm bunlara ek olarak, spor evrensel bir olgu olduğundan kişilerin tanıyacağı ve göreceği farklı insan ve kültür tipolojilerine karşılık, onlara saygı duyma becerilerini arttırarak, farklılıklara karşı anlayışlı olma becerisi de geliştirecektir (Durmuş, 2015; Akt, Demirtaş, 2018).

2.2. Sporun Bireyler Üzerine Etkisi

2.2.1. Sporun Sosyal Etkileri

Sosyal ilişkiler insan yaşamında önemli bir yer tutmaktadır (Özçelik, İmamoğlu, Çekin, Başpınar, 2015). Son yıllarda teknoloji kullanımının artmasıyla insanlar arasındaki ilişkilerin azaldığı ve bireylerin birbirleriyle sosyal ilişki kurmakta zorlandıkları söylenebilmektedir. Bununla birlikte insanlar, yaşamlarını toplumsal ilişkiler içerisinde sürdüren sosyal varlıklardır. Toplum her zaman süreklilik içerisinde varlığını devam ettirmektedir. Bireyler zaman içinde toplumu terk etseler bile toplum yine de belirgin özellikleriyle kendini devam ettirir ve sahip olduğu nitelikleri sosyalleşme yoluyla yeni bireylere aktarır (Durgun, 2007). Spor özellikle son yıllarda, insan yaşamını daha kaliteli, sağlıklı ve dengeli bir şekilde devam ettirebilmesi için gerekli kılınan bir öğedir (Ekmekçi, Ekmekçi, İrmiş, 2013). Bununla birlikte spor, bireylerin birbirleriyle sosyal ilişki kurma imkanı ortaya çıkaran önemli iletişim aracı olmakla birlikte bireylerin sosyal çevre edindiği ve ayrıca insanın bedenine ve ruhuna hitap eden önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır.

Spor, insanın yaşadığı bazı tehlikelere karşı dinamik, güncel yaşamın getirdiği streslerden uzak bir ortam yaratarak her yaştan bireye hem sağlıklı bir yaşam biçimi kazandırmakta hem de koruyucu tıbbı yardımcı olmaktadır. Birey sağlıklı bir vücuda sahip olurken aynı zamanda da zihinsel ve kişilik olarak da kendini geliştirebilmektedir. Böylece sporun bu işlevi yanında, toplumda sorumluluk yüklenecek yetişkinlerin iyi alışkanlıklar edinmesinde ve bireyler ve toplumların sağlıklı ilişkiler kurmasında da olumlu etkileri olduğu açıktır (Aydoğan, Özyürek, & Akduman, 2015). Yalçınkaya, Saraçoğlu, Varol (1993)' e göre spor bireyde bir çok kişilik özelliğini etkilemektedir. Bu özellikler;

- Bireylerin birbirine karşı saygılı olma
- Anlayışlı olma,
- Kurallara uyma,
- İşbirliği yapma,
- Bağımsız davranma,
- Kendini disipline etme,
- Mücadeleci, azimli ve kararlı olma şeklindedir.

Bunun yanı sıra, özellikle aktif spor, çağdaş insan kişiliğinin oluşumunda önemli roller üstlendiğinde bilinir (Yalçınkaya, Saraçoğlu, & Varol, 1993).

Bu bağlamda spor bireylere fiziksel aktivite ile sosyalleşme fırsatı vererek, bireylerin ihtiyacı olan bireysel davranış eğitimini yaparak yaşayarak (dinleme, sıra bekleme, karşıdaki bireyin haklarına saygı gösterme...) öğrenmelerini sağlayıp birçok davranışı kazandırmaktadır.

Sporun bireyin sosyalleşmesindeki etkilerini araştırmak üzere yapılan yazın taramasında konuyu farklı açılardan ele alan pek çok çalışmaya rastlamak mümkündür (Özdiñç, 2005; Holt, Tamminen, Black, Sehn & Wall 2008; Özcan, Yıldırım, 2011; Li, Lu, 2004; Chuan-wei, 2006; Tunç, 2015). Bunlardan bazıları, Özcan ve Yıldırım (2011)'in "Lisanslı olarak takım sporu ve bireysel spor yapan ile spor yapmayan ortaöğretim öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması" isimli çalışmasında, düzenli egzersiz programlarına devam eden bireylerin sosyal yetkinlik beklentilerinin arttığı, öz saygılarının olumlu yönde geliştiği, sorumluluk alma ve

verilen görevleri yerine getirmede daha başarılı oldukları vurgulanmaktadır. Yine Özdevecioğlu ve Yalçın (2010) sporcuların spordan aldıkları tatminin saldırganlık ve stres düzeylerine etkisini incelemiş ve sporcuların yaptıkları spordan tatmin olma düzeyleri arttıkça saldırganlıkları ve streslerinin azaldığını tespit etmişlerdir.

Yukarıdaki araştırma sonuçlarından yola çıkılarak sporun bireyde bıraktığı sosyal etkinin olumlu olduğu ifade edilebilmektedir. Bununla birlikte takım ya da bireysel spor yapmanın da bireyin sosyal gelişimini desteklediğini ifade etmek mümkündür.

2.2.2. Sporun Psikolojik Etkileri

İnsanların uzun çalışma saatleri, birbirleri arasında rekabetin, iş streslerinin doğmasına sebep olmuştur; teknolojideki değişim ve gelişim insanları hareketsizleştirmiş ve bununla beraber birçok bedensel ve psikolojik hastalıkları beraberinde getirmiştir. Böylece spor faaliyetlerine verilen önem artmış ve gelişmesi desteklenmiştir. Gençlerde sağlıklı fiziksel gelişimin sağlanması için en iyi yolun beden eğitimi aktiviteleri olduğu düşünülmektedir. Böylelikle fiziksel benlik algısının, fiziksel aktivitenin, çeşitli kategorilerinde katılım ve tercih açısından önemli olduğu sonucuna ulaşılarak, fiziksel olarak iyi durumda olmanın psikolojik gelişimi etkilediği bilinmektedir. (Emin, Baştuğ, 2008).

Eser, (2015)'e göre bireylerin gündelik hayatlarında karşı karşıya kaldıkları sorunlarla ve sıradanlaşan yaşam tarzlarıyla mücadelede spor yardımcı unsurdur; böylece pozitif düşünmeyi sağlayan spor, dolayısıyla psikolojik rahatlama da tetiklemektedir. Girginer ve arkadaşları (2006) sporun bireye psikolojik etkisini şöyle ifade etmektedir; spor bireyleri stresten uzaklaştırarak eğlenceli zaman yaşamalarını, rahatlama ve mutlu olmalarını sağlayan bir faaliyettir (Girginer, Aydın, & Çavdar 2006).

Düzenli olarak spor yapan birey; (Küçük, Acet, 2002) sadece fiziksel yapısını kullanarak ve geliştirerek değil, psikolojik yapısının da bütün özelliklerini (kişilik, duygusal, ruhsal) kullanarak ve geliştirerek en yüksek performansa ulaşmaya çalışması mümkündür. Aşçı, Gökmen & Öner (1993), yaptıkları araştırmada ise lise düzeyindeki

erkek sporcularla sporcu olmayan deneklerin benlik kavramları arasındaki farkın belirlenmesi ve spor deneyimi ile yapılan spor gelişiminin liseli erkek sporcuların benlik kavramı üzerine etkisinin araştırılması üzerine yapılmış bir çalışmadır. Böylelikle liseli erkek sporcularla sporcu olmayanlar arasında atletik yeterlilik, sosyal kabul ve fiziksel görünüm puanlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir.

Almanya’da, 2002 yılında spor yapan ve yapmayan 14–18 yaş aralığındaki 1000 lise öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilen bir çalışmada; spor yapanların yapmayanlara göre daha olumlu kendilik imajına sahip oldukları, spor yapanların daha az oranda alkol ve madde kullandıkları, spor yapanların daha düşük depresyon ve anksiyete skorlarına sahip oldukları saptanmıştır (Kirkcaldy, Shephard, Siefen, 2002; Akt, Alpaslan, 2012).

Tüm bu araştırmalar ışığında sporla ilgili aktiviteler bireyi yalnızca bedensel ve sağlıksal olarak etkilemez aynı zamanda bireyin gün içerisindeki motivasyonunu, kişiliğini, duygusal ve ruhsal performansını olumlu yönde de etkilediğini ifade etmek mümkündür.

2.3. Takım Sporları

Takım sporları iki ya da daha fazla sporcu ile oluşturulan, müsabaka ortamında takımların birbirleri ile yarıştığı sporlardır (Navruz, 2018). Takım sporlarında her zaman bir arada olan kişiler isteyerek aynı takımda olmazlar. Bazen gerekliliklerden dolayı bazen de mesleki koşullardan dolayı aynı takımda oynamak zorunda kalabilmektedir. Kişiler girecekleri gruplarla benzerlikler gösterebilmektedir ancak özellikle karşılıklı müsabakalarda birbirine zıt gruplar karşı karşıya gelebilir veya mecburiyetlerden dolayı mevcut takımında bulunabilir, başka takımlara transfer olabilmektedirler (Demirtaş, 2018). Bu gibi durumlarda, takımda bulunan oyuncular kendi isteklerinin dışında kolektif uyum sağlayarak ortak çıkarı düşünmek zorunda kalabilmektedirler. Her ne kadar zorunluluk durumu olsa da takımda bulunan bireyler birbirlerini karşılıklı olarak anlamaya çalışmaktadırlar. Uyum içerisinde hareket ederken aynı zamanda da organize olmaya, grup içi düzenin sağlanmasına da yardımcı olacaktır.

Hancı, (2006)'ya göre takım sporları futbol, voleybol, basketbol, hentbol, buz hokeyi gibi en az iki ve daha fazla sporcudan meydana gelen, karşılıklı gruplar arasında yapılan spor etkinliklerine takım sporları denir şeklinde ifade etmiştir. Dorak , Vurgun, (2006)'a göre, takım birlikteliği (Team Cohesion) , daha geniş kapsamda sosyolojik bir terim olan 'grup birlikteliği', 'group cohesion' ile özdeşdir. Gerek bireysel, gerekse takım halinde yapılan sporlar esnasında kişiler, disiplinli, otoriteye itaat etme, yapılan sportif karşılaşmaların sevincini ve üzüntüsünü paylaşma, ilkeli ve kurallı çalışma, bir gruba ait olma ve onu temsil etme gibi özellikleri doğal yaşantıları içinde edinirler (Özcan, Yıldırım, 2011). Böylelikle bireyler sorumluluk bilincini öğrenir ve yaşantısında da devam ettirebilirler. Aynı zamanda gruba ait olma iç güdüsü ile Civan, (2001), başarı ve başarısızlık da bütün takıma dağılmaktadır. Bir takımın hem sosyal veya bireyler arası grup aktiviteleri hem de grubun göreve ilişkin aktivitelerine sahip olduğu incelendiğinde; Takımlar sosyal ve görev birlikteliğini geliştiren 4 temel basamaktan geçerler.

Bunlar;

- Forming (Şekillenmek)
- Storming (Oluşturmak)
- Norming (Hazırlamak)
- Performing (Uygulamak) (Gençoğlu, 2015).

Dolayısıyla bu aşamalardan geçen her bir birey kişisel olarak gelişirken grup olarak sorumluluk alarak oyunu tamamlayabilmektedir. Bununla birlikte Türkiye'nin takım sporlarına ilgisi 1905'te kurularak ilk Türk futbol takımı özelliğini taşıyan Galatasaray'ın kurulmasıyla başlamaktadır (Demirtaş, 2018). Daha sonra 1907 yılında Fenerbahçe'nin kurulmuş olması da bu dönemde takım sporlarının gelişmeye başladığını göstermektedir. Nitekim 20. yüzyılda da Türkiye'nin takım sporlarına ilgisini gittikçe artmıştır. Bunun en büyük kanıtı ise beyzbol (baseball) başta olmak üzere buz hokeyi, ragbi (rugby) gibi takım sporlarının da ülkemizde kurulmaya başlamış olmasıdır.

Yapılan araştırmalarda ise, en çok tercih edilen sporların futbol, basketbol ve voleybol olduğu; sporcu öğrencilerin en az tercih ettiği branşların ise tenis, tekvando ve yuzme olduğu görülmüştür (Demirtaş, 2018; zdi, 2005; Yıldırım, Sunay, 2007).

2.4. Bireysel Sporlar

Takım sporları bireyin, sosyalleşme, insanlarla iyi iletişim kurma, birlikte kazanma ve kaybetme, ekip çalışması yapma ve yardımlaşma gibi özelliklerinin gelişmesine katkı sağlamasıyla birlikte bireysel sporlar bireyin, irade gelişimi, kendini aşma becerisi, kendisiyle mücadele etme ve zgven kazanma gibi özelliklerini geliştirir. (Salar, Hekim & Tokgöz, 2012). Takım sporlarının aksine bireysel sporlar genellikle karşılıklı etkileşime gerek duyulmadan yapılan sporlardır. Bireysel sporlar, kişilerin kendi kararlarını kendileri vermesini gerektirdiğinden kendine güven, hızlı karar verme, beden ve haklar çerçevesinde kendini koruma, doğru ve dürüst olma yeteneklerini geliştirirken, kişinin kendi potansiyelinin farkına varmasını sağlar (Demirtaş, 2018). Bireysel sporlar, bilardo, bilek güreşi, atıcılık, snooker, snowboard, srf, atletizm, binicilik, bisiklet, boks, bowling, dart, bumerang, jimnastik, judo, kano, dövüş sporları, eskrim, golf, güreş, halter, kayak, tenis, yuzme, satranç, savaş sanatları, serbest stil, kayak, squash, su kayağı, srat pateni, bunlardan bazılarıdır (Karakuzulu, 2018).

şahan (2010)'a göre performans; kendiliğinden meydana gelen ya da bir takım hareketlere yöneltilerek ve çalışılarak elde edilen, etkileyici ya da etkileyici yönde olmayan bir davranış bütünüdür. Birey için takım performansının önemi ile birlikte bireysel performansı da önemlidir.

Bu alanda yapılan araştırmalara bakıldığında; bireysel spor yapanlarla takım sporu yapan kişilerin kişilik özellikleri de farklılık göstermiştir. Bu araştırmalardan Vanek ve Cratty (1970), bireysel spor yapanların takım sporu yapanlara göre daha az kaygılı, kendine daha yeterli ve daha bağımsız olduklarını belirtmektedir (Akt, Güneş, 2013). Bunun yanısıra Civan, Arı, Görücü, zdemir, (2010) bireysel ve takım sporcularının müsabaka öncesi ve sonrası durumluk ve sürekli kaygı dzeyelerinin karşılaştırılmasının ngren çalışmalarında; müsabaka öncesi kaygı düzeyi bakımından

bireysel sporlarla uğraşanların, sürekli kaygı düzeyi bakımından takım sporu ile uğraşanların diğerlerine göre önemli ölçüde farklılaşma gösterdiği tespit etmişlerdir.

2.5. Yaratıcılık /Yaratıcılığın Tanımı

Yaratıcılık tüm dünyada farklı alanlarda önemi giderek artmaya devam eden önemli bir kavram olarak yerini almaktadır. Bu konu ile ilgili yıllardır çalışmalar yapılmış ve çoğu bilim insanının dikkatini çekmeyi başarmıştır. Yaratıcılık çalışmalarında psikodinamik yaklaşım, bilinçli gerçeklik ve bilinçsiz dürtüler arasındaki gerginlikten ortaya çıkan yaratıcılık fikrine dayanmaktadır. Alan yazında yaratıcılık ile ilgili bir çok çalışmaya rastlamak mümkündür (Gönen, Çiçekler, Akyüz, Arslan, Baydemir, 2011; Torrance, 1966; Boak, 1999; Taylor, 1976). Bu çalışmalardan bazıları yaratıcılık ve akademik başarı üzerine (Weisberg, 1999; Getzels ve Jackson, 1962 ; Baran ve diğerleri 2011) olduğu görülürken, bazıları ise yaratıcılığın birey yaşamına olan gerekliliği şeklinde karşımıza çıkmaktadır (Ayyıldız, 2007; Akbulut, 2008; Tezci, Gürol, 2003). Yine yaratıcılığa bilişsel ve mantıksal bir olgu olarak yaklaşan araştırmacılar, kavramı bir kişinin aklını ve zekasını özgün ve üretime dönük kullanması olarak açıklamaktadırlar (Aslan, 2016). Bununla birlikte, hangi dönemde olursa olsun yaratıcılık, araştırmacılar tarafından ilgiyle incelenmiş, oldukça önemli kavramlardan biri olagelmıştır. Buradan hareketle evrensel olarak bakıldığında yaratıcılık kavramı çok dikkat çekmektedir. Dolayısıyla alan yazında bir çok tanıma rastlamak mümkündür. Bu tanımlardan bazıları ise şu şekildedir:

Yaratıcılık, farklı açılardan olaylara bakma kabiliyeti, geçmişte edinilen deneyimlerle mevcut durumu bağdaştırmak, kalıplaşmış bakış açılarını kırmak, problemi çözerken geleneksel çözüm yollarının dışında çözüm noktaları bulmak, elde edilen bilgilerle geleceğe dair tahminler oluşturmak, eşsiz ve orijinal, ürün ya da fikirler yaratmaktır (Gönen, Çiçekler, Akyüz, Arslan & Baydemir, 2011).

Wallas (1926) yaratıcılık üzerine çalışmalar yapmış ve bu çalışmaların sonucu olarak yaratıcılığı; problemlerin çözümüne ulaşmak için ortaya çıkan süreç olarak ifade etmiştir.

Torrance (1966)'a göre yaratıcılık; “Sorunlara, yetersizliklere, bilgi eksikliğine, mevcut olmayan elemanlara, uyumsuzluklara karşı duyarlı olma, güçlükleri belirleme, çözümler arama tahminler yapma ve eksikliklerle ilgili olarak hipotezler kurma ya da hipotezleri değiştirme, çözüm yollarından birini seçme ve deneme, yeniden deneme, daha sonra da sonuçları ortaya koyma” olarak tanımlamaktadır (Akt, Aslan, 2001).

TDK (2005) yaratıcılığı yaratma yeteneği ya da her bireyde var olduğu kabul edilen, bir şeyi ortaya çıkarmaya iten farazi yatkınlık şeklinde tanımlamaktadır.

Yaratıcılık gerçekte yaratıcı performansı, problemi fark etmeyi, farklı düşünmeyi ve çözüm üretmeyi gerektiren bir yetenektir (Aktamış, Ergin, 2007).

Fromm (1959) ise yaratıcılığı “merak etme yeteneği, uyumsuzluk ve gerilimle baş etme kapasitesi, bireyin kendini yeniye yöneltmesi, yaşantısının bilincine varması ve buna tüm benliğiyle tepkide bulunması" şeklinde tanımlamaktadır (Akt, Davaslıgil, 1989).

Tüm bu yaratıcılık kavramlarından yola çıkarak, yaratıcılık hemen tüm alanlarda olması gereken ve oluşan çok önemli bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla yaratıcılık, yeni fikirler üretirken düşüncelerin farklılaştığı ve bilinmezlik içerisinde farklı düşüncelerin ortaya çıktığı şeklinde ifade edilmektedir.

2.5.2.Yaratıcı Düşünce

Yaratıcılık kavramı aynı zamanda yaratıcı düşünme kavramında ortaya çıkarmaktadır. Bu kavram hızla gelişen ve değişen dünyanın amaçlarından biri olarak bilinmektedir. Bu bağlamda önemi gittikçe artan yaratıcılık ve yaratıcı düşünme bileşenlerine bakıldığında, aynı anlama gelmediği bilinmektedir (Yuvacı, 2017). Buna rağmen birbirlerinin yerlerine kullanıldığı görülmektedir. Yaratıcı düşünme, daha çok zihinsel yapılan etkinlikleri ortaya çıkarmayı amaçlamakla birlikte, yaratıcılık hem zihinsel hem de uygulamsal etkinlikleri ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında yaratıcılık, yaratıcı düşünme becerilerini de kapsayan geniş bir kavram olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla yaratıcı düşünme, yeni düşünceler üretmek ve gittikçe bunlara yenilerini eklemek olarak bilinirken yaratıcı düşünme; problemlere çözüm bulmak için ya da oluşturulan sorunlara yaratıcı çözümler üretmek

için ve yeni bir ürün ortaya çıkarmak için geçirilen süreç olarak tanımlanmaktadır (Kurtuluş, 2012; Akt; Yuvacı, 2017).

Buna karşın ise Wallas (1926) yaratıcılığı problem çözme süreci olarak kabul edenler arasında yer almaktadır (Akt, Aslan, 2016). Yani yeni ortaya çıkan bir düşüncenin bireyde ya belli evreleri geçirdikten sonra ortaya çıktığını ya da bu evrelerden geçerken ortaya çıktığını savunmaktadır. Yaratıcı düşünme, problemin çözümünü ortaya koyarken geçirilen evrelerin farklı seçenekler ve farklı kararlar oluşturabilmesine dayanmaktadır. Bununla birlikte Mc Guinness (2000) ise düşünme becerilerini şu şekilde sınıflandırmaktadır (Akt: Adıgüzel, 2018):

- Bilgiyi sınıflandırma, türlerine ayırma ya da gruplandırma
- Analiz etme, parça/bütün ilişkileri kurma, kıyaslama ya da karşılaştırma
- Tahminlerde bulunabilme, hipotez ortaya koyabilme
- Sonuçlar için sebep bulabilme, sonuçlar çıkarabilme
- Gerçek ve fikirleri birbirinden ayırma
- Ön yargıları belirleyerek kanıtların güvenilirliğini kontrol etme
- Sebep ve sonuçları ilişkilendirme
- Beyin fırtınası yapabilme, yeni fikirler yaratabilme
- Farklı çözümler bularak problem çözebilme
- Çözümleri deneme
- Plan yapma
- Karar alma, avantaj ve dezavantajları değerlendirme

Yukarıdaki maddeler dikkate alındığında düşünme becerilerinin yaratıcı şekilde düşünemeye etkisinin olduğunu söylemek mümkündür. Birey düşünme becerilerini kullanırken farklı yollara başvuruyorsa, yeni ürünler ortaya çıkarıyorsa, problemlere farklı farklı çözümler üretebiliyorsa düşünme becerilerini yaratıcı şekilde kullanabilmektedir. Yaratıcı düşünme becerileri ile ilgili literatür çalışmalarına bakıldığında Doğan (2015) yaratıcı düşünmenin özellikleriyle ilgili bazı ortak noktalara ulaşılabileceğini belirtmiş ve bu ortak noktaları şu şekilde sıralamıştır:

1.Esneklik

- 2.Çok yönlü düşünmek
- 3.Çevreye duyarlılık
- 4.Yeni durumlara karşı ilgi duymak
- 5.Akıcılık (kelime, çağrışım, ifade ve düşünce akıcılığı)
- 6.Çabuk ve bağımsız düşünebilme
- 7.Çabuk ve bağımsız hareket edebilme
- 8.Özgünlük
- 9.Değişik sonuçlara ulaşabilme
- 10.Yaratıcı süreç hakkında bilgi sahibi olma
- 11.Bilme biçimlerini, yaratıcılık ve düşünme önündeki engellerin neler olduğunu kavramak
- 12.Kendi yaratıcılık bilincimizi ve onun işlevselliğini artırma konusunda kararlı olma
- 13.Merak
- 14.Eleştiriye açıklık
- 15.Kuşkululuk (Akt; Tut, 2018).

2.6. Yaratıcılık ile İlgili Kuramlar

2.6.1. Psikonanalitik Kuram

Psikoanalitik kuramın öncüsü olan Sigmund Freud (1999)'a göre yaratıcılık imgesel olarak ortaya çıkarma ve farklı fikirler üretme olarak ifade etmiştir. Bu kuramın savunucuları, yaratıcılığı bilinçaltının dışavurumu olarak tanımlamaktadırlar (Karahan, 2016). Diğer bir deyişle yaratıcılık, iç dünyalarında oluşan tüm oluşumların açığa çıkarılması olarak ifade edilebilmektedir.

Psikoanalitik kuramının bir çok savunucusu bulunmaktadır. Bu savunuculardan başlıcası Sigmund Freud olmakla birlikte, Erats Kris, Lawrence Kuble, Carl Jung, Slochovver, Miller ve Rothenberg olarak bilinmektedir. Tüm bu savunucuların ortak özellikleri ise yaratıcılığı, hayal kurma, bilinç dışı düşünme, zihinsel süreç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Jung'a göre, çocuk yaratıcı süreçlere ve ürünlere aşina olmakla birlikte kültür, etnik gruplar ve ırklar bireyin yaratıcılığını ortaya koymasında önemli rol oynamaktadır (Dere, 2014). Ayrıca Adler'e göre ise yaratıcılık, fiziksel veya psikolojik aşağılık duygusuyla baş edebilmek için aşağılık duygusunun yerine koyduğu bir yoldur (Dere, 2014) .

2.6.2. Gestalt kuramı

Gestalt psikolojisinin kurucuları Max Wertheimer, Kurt Koffka, Wolfgang Kohler ve Kurt Lewin, olarak bilinmektedir. Gestalt kuramında yaratıcı davranış ve keşfetme süreci, çözülmesi gerekli olan sorunların ya da ortaya çıkan zorlukların fonksiyonu olarak, belirli bir durumu yeni bir bütün içerisinde yeniden keşfetmektir (Tanju, 2010; Akt, Yuvacı, 2017). Ayrıca gestalt kuramı, nesnelere, kavramların ve varlıkların bir bütün olarak algılanmasıyla ilgilenmektedir (Kaytez, 2015). Gestaltçılar, yaratıcılığa bütünlük penceresinden bakmakta ve orijinal bütünlüğü bozmadan, bütünü parçalara ayırmanın yaratıcılığın önemli bir göstergesi olduğunu düşünmektedirler (Kaytez, 2015). Ayrıca, problemi tamamlanması gereken bir süreç olarak görürken, fikir üretme kavramına daha fazla yoğunlaşmaktadırlar. Birey problemi algılanabilir bir bütün olduğunu fark eder ve problemin tamamını çözmek için eylemlerde bulunmaya çalışmaktadır.

Gestaltçılar yaratıcılık terimini 'üretken düşünce' ve 'sorun çözme' kavramıyla ifade etmektedirler (Akkan, 2010). Wertheimer, yaratıcı düşünceyi sürekli kullananları toplumun üstün kişileri olarak tanımlar. Bu kişiler düşünme sürecinde zihinsel yetenekleri merkezleştirip yeniden örgütler ve tekrar merkezleştirirler (Akkan, 2010).

2.6.3. Algısal kuram

Algısal kuram Schactel tarafından geliştirilmiştir. Algısal kurama göre yaratıcılık, çevrenin de etkisiyle bireyin dış dünyayla bağlantı kurmasının etkisiyle ortaya çıkmaktadır. Bu olgu, bir objeye değişik ve farklı görüş açılarından yaklaşabilmeye olanak sağlayan algısal bir açıklıktan doğmaktadır (Atay, 2009). Algısal kuramda, dıştan gelen motivasyon önemli olmakla birlikte bu yörüngede yürütülürse kişideki yaratıcılık gelişmektedir. Sonuç olarak algısal kuram, bir objeye değişik ve farklı görüş açılarından

yaklaşabilmeye olanak sağlayan algısal bir açıklıktan kaynaklanmaktadır (Gürbüz, 2004).

2.6.4. Hümanistik Kuram

Bu kuram Carl Rogers ve Abraham Maslow tarafından geliştirilmiş olmakla birlikte bu kuramın temelini birey ve bireyin çevresindeki olayların oluşturduğu ifade edilmiştir (Özyurt, 2011). Rogers, yaratıcı düşünme sürecini kişinin kendi dışında ortaya çıkan karmaşık olayların oluşması olarak tanımlamaktadır. Rogers yaratıcı süreci; bireyin bir tekliği ve onun dışında gelişen karmaşık ilişkisel bir ürünün ortaya çıkışı olarak veya maddelerin, olayların, insanların ya da onun yaşantısının ortaya çıkışı olarak ele almıştır (Kaya, 2018).

Bu kurama göre yaratıcılık, çok önemli olmakla birlikte kişinin sağlıklı olması ve kendini gerçekleştirebilmesi için olmazsa olmaz bir kavramdır. Rogers diğer araştırmacılar gibi yaratıcı düşüncenin yararıyla ilgili araştırmalar yapmamıştır. Ona göre yaratıcılık, birçok özgül alanla sınırlandırılmaz (Gülel, 2006). Yağlı boya tablo yapma, senfoni besteleme, yeni bir işkence aracı geliştirme, insan ilişkilerinde yeni bir yaklaşım bulma, yeni bir terapi süreci geliştirme arasında yaratıcı süreç yönünden temelde bir fark yoktur (Gülel, 2006).

Abraham Moslow birçok denekle yaptığı bilimsel çalışmalarda özel yetenek gerektiren yaratıcılık ile tüm insanlarda var olan kendini gerçekleştirme arzusunun bir sonucu olan yaratıcılığı birbirinden ayırmıştır (Akkan, 2010). Kendini gerçekleştiren kişi esnek bir yapıya sahiptir ve çelişkili kavramları kendinde barındırabilir, insanlara hoşgörü ile yaklaşarak yaşamı zevkli hale getirir (Akkan, 2010).

2.6.5. Çoklu zekâ kuramı

Hovvard Gardner tarafından 1983 yılında yayınlanan ve büyük yankılar uyandıran Frames of Mind (Düşüncenin Çerçevesi) ile başlayan ve aynı yazarın, 1993 yılında yayınladığı Multiple Intelligences (Çoklu Zeka) ile doruğa ulaşan ve eğitimcilerin dikkatini çekerek hızla yayılan bu kuram, zeka ile ilgili geleneksel düşünceleri temelden değiştirmeyi başararak, geleneksel eğitim sisteminin saltanatına son vermeye yönelik pek çok projenin de hayata geçirilmesine sebep olmuştur (Altan, 1999). Çoklu zeka

kuramının kurucusu olan Gardner'a göre yaratıcılık, tüm duygusal ve zihinsel etkinliklerin, her türlü uğraşı ve çalışması içinde vardır (Dere, 2010). Bununla birlikte Gardner'ın çoklu zeka kuramı, bireyin sözel-dilsel, mantıksal-matematiksel, görsel-uzamsal, bedensel-kinestetik, müziksel-ritmik, kişiler arası-sosyal, kişisel-içsel, doğasal-varoluşçu olmak üzere sekiz zeka alanına sahip olduğunu belirtmektedir (Isenberg ve Jalongo, 2006; Akt, Dere, 2014). Gardner'ın geliştirdiği Çoklu Zekâ Kuramı'nın iki temel özelliği, onu geleneksel anlayıştan ayırmaktadır (Demirel, Tuncel, Demirhan, Demir, 2010). Bunlardan birincisi kuramın zekâ ile ilişkilendirdiği ve çocuğun yaşam içerisindeki önüne çıkan problemlere çözüm üretme ve yaratıcı ürünler elde etmeye dayanmaktadır. İkinci özellik ise, birey kendi zekasını geliştirebilmesi için yeterli çevre şartlarını oluşturabilmesidir. Bu yaklaşım, öğretim ortamına canlılık kazandırma, öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanmalarını sağlama ve en önemlisi de onları derslere karşı ilgili olmaya teşvik edip öğretmeyi garanti etme açısından büyük önem taşımaktadır (Aybek 2001; Akt, Demirel, Tuncel, Demirhan, Demir, 2010).

2.7. Yaratıcılığın Boyutları

Temizkalp (2010), Sungur (1997), Shively (2011), Furnham, Batey, Anand, Manfield, (2008), Kemple, Nissenberg (2000) yaratıcı düşünme yeteneğinin dört yönü olduğunu belirtmişlerdir. Bunlar; esneklik, akıcılık, özgünlük, detaylandırmadır. Bu kavramlar aşağıda açıklanacaktır.

2.7. Yaratıcılığın Boyutları

2.7.1. Akıcılık

Düşünmede akıcılık, depolanan bilginin ihtiyaç olduğu zaman ne kadar kolaylıkla kullanılabileceğini bir probleme verilen zaman içinde getirilecek bir grup alternatif çözümlerin, birey tarafından toplanabilir olmasıdır (Çetingöz, 2002). Akıcılık bireyin belli bir süre içerisinde duyduğu herhangi bir kavram ile ilgili düşünce veya sözcük üretmesidir. Burada önemli olan üretilen sözcüklerin kabul edilebilir ve duyduğu kavramla ilişkili olmasıdır. Dolayısıyla akıcılık alıştırmalarla geliştirilebilir olmakla birlikte alıştırmalar ne kadar fazla yapılırsa, akıcılık da o kadar çok gelişmektedir

(Yaşar, 2009). Fisher (1995) akıcılığı uyarmak için yapılan etkinlik örneklerini aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

1. Hangi şeyler size sarı, yuvarlak, ufak, şeffaf gibi şeyleri düşündürmektedir?
2. Hangi kelimeler belirli bir harf ile başlar?
3. Bir grup kelimeyi kullanarak bir cümle yapma. Örneğin; adınızın içindeki harfleri kullanarak nasıl kelimeler ve cümleler oluştururdunuz?
4. Adınızdaki harflerden yer, çiçek ve renk isimleri yaratabilir misiniz? (Çetingöz, 2002).

Yukarıdaki örnek etkinliklerden yola çıkarak şunları ifade etmek mümkündür: Birey ile yapılan beyin jimnastikleri farklı düşünme ve çok fazla düşünce üretebilme yeteneklerini desteklemektedir. Dolayısıyla hangi yaşta olursa olsun yapılan etkinlikler ve beyin jimnastikleri bireyin yaratıcı düşünme becerisini geliştirmektedir.

2.7.2. Esneklik

Esneklik veya çeşitlilik, üretilen düşünce, çözüm veya alternatiflerin farklı tür ve sınıflara ait yaklaşım veya strateji kullanabilme yeteneğidir (Temizkalp, 2010). Esnek düşünme, bireyin bakış açılarına göre farklı çeşit oluşturma ve bu düşünceyi geliştirme yeteneğidir. Başka bir deyişle başkalarının izlediği yolun dışına çıkma, alışılmışın dışına çıkıp, alışılmayanları bulma, düşünce çizgisini ve yönünü değiştirebilme yeteneğidir (Yaşar, 2009).

Esnek düşünen bireyler, bir sorunla karşılaştıklarında birçok çözümler bulmaya çalıştıkları için zihinsel olarak gelişmektedirler. Dolayısıyla birey bir problem üzerinde esnek düşünerek probleme farklı perspektiften bakmayı öğrenebilmektedir.

2.7.3. Özgünlük

Hiçbir kimsenin üretmediği bir düşünceyi üretmek, olaya farklı bir açıdan bakarak, alışılmayan yeni ve orijinal bir durumu yansıtmaktır (Temizkalp, 2010). Özgün düşünme ise alışılmadık, benzersiz ya da yüksek derecede kişiselleşmiş yanıtlar ya da fikirler üretme yeteneğidir (Yaşar, 2009). Özgünlük veya orijinallik, zihinsel enerji gerektiren bir özellik olup, ortaya çıkan düşünce yeni ve az rastlanır olmalıdır (Emir, Erdoğan, Kuyumcu, 2006). Başka bir deyişle, bireyin cevapladığı sorular alışılmadık

olmalıdır. Farklı düşünen bireyler sorulara verdikleri cevaplarla veya sonuca giderken seçtikleri yollarla etrafındakileri şaşırtmayı başarabilmektedir. Yaşar (2009) bu konu ile ilgili şöyle bir örnek vermiştir:

Nicholas iki yaşındayken, kimyasal maddeler kutusuna iliştirilmiş bir hortum ile duvar diplerini (süpürgelik) ilaçlayan kişiyi dikkatli bir şekilde seyretmiştir. Nicholas daha sonra plastik bir boruyu kapağı delinmiş bir kahve kutusunun içine sokmuş duvar diplerini ilaçlamak için elinde taşıyarak bu olayı tekrar yaptırmıştır. İlaçlama yapan kişinin aracını temsil eden plastik boru ve kahve kutusunun kullanımı ne benzer ne de beklenen bir şeydir, aksine özgündür (Kemple ve Nissenberg 2000).

2.7.4. Detaylandırma

Birey ortaya çıkardığı fikir ile ilgili ayrıntılar eklemesini ifade etmektedir. Bu detaylarla fikrin süslenmesi ve nitelik kazanması hedeflenmektedir. Başka bir deyişle ayrıntılandırma ayrıntı ekleme, bir fikir oluşturma ve bu fikir üzerinde ayrıca düşünme ve farklı düşüncelere yoğunlaşabilme bir fikri uygulama anlamına gelmektedir (Yuvacı, 2017). Son olarak bu boyut bireyin bir probleme farklı bakarak birçok şekilde fikri süslemesi gibi farklı becerilerin performansını ifade etmektir. Sonuç olarak detaylandırmada ayrıntılı düşünme önemli olmakla birlikte bu beceriye sahip bireyler farklılıkları algılayarak detaya odaklanabilmektedirler.

2.8. Yaratıcılığa Ait Süreçler

Yaratıcı düşünme, bir anda ortaya çıkan bir durum ya da davranış değil, bir sürecin sonucu olmasıyla birlikte bu süreç yaratıcı davranışa ve bu davranış sürecindeki yönetime işaret etmektedir (Yaşar, 2009). Başka bir ifadeyle açıklamak gerekirse, yaratıcı düşüncenin ortaya çıkışında, yaratıcı sürecin oluşması ve bazı adımların gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu adımları aşağıdaki şekilde ifade etmek mümkündür.

2.8.1. Algı

Yaratıcılığın ortaya çıkmasında biliş ile ilgili süreçlerin etkisi oldukça büyüktür. Çocuk gördüğü, duyduğu, dokunduğu yani çevre temasıyla olan her şeyi önce algılar daha

sonra ne olduğunu belirler (Yuvacı, 2017). Okul öncesindeki çocuğun tek olarak figürleri algılaması, figürleri yer ve yerin üzerindeki figürlerle bağlantısını algılaması yetişkine yakın düzeydedir (Atay, 2009). Duyular bu sürecin önemli bir bölümünde yer almaktadır. Dolayısıyla çocuğun duyularının eğitimi algılarını da içerisine katarak tasarlanması gerekmektedir.

Bazı araştırmalar yetişkinlerin görme, dokunma duyuları ile nesnelere, olayları tanıma, ayırt ettiklerini, okul öncesi dönemdeki çocukların ise duyularını tam birleştirme yeteneği gelişmediği düşünülerek genelde görme duygusuna ağırlık vererek eşleştirme ve ayırt etme sürecini tamamladıklarını belirtmektedir (Okutan, 2012).

2.8.2. İmge

Herhangi bir uyarı olmaksızın zihinde kendiliğinden canlanan duyular olarak isimlendirilmektedir. (Atay, 2009). Buna göre imge, herhangi bir uyarı olmadan zihnimize kendiliğinden oluşan duyular olarak adlandırılan imge, zaman ile iç dünyamızın bir parçası olmuştur (Okutan, 2012).

Çocuklar imgelerine, gerçek hayatta karşılaştıkları uyaranlara karşı gösterdikleri ciddiyetle tepki göstermekte, kendi geliştirdiği bir vahşi hayvanın imgesinden dehşete kapılabilmekte, imge arkadaşının kendisine eşlik etmesinden de mutluluk duyabilmektedir. Çünkü çocuk imgelerin gerçek olduğuna inanmaktadır (San, 1977; Akt, Okutan, 2012). Dolayısıyla imgeler çocukların yaratıcılığa ulaşmasına yardımcı olmaktadır.

2.8.3. Duygu

Duyguların, yaratıcılığın oluşmasında ve gelişmesinde önemi büyüktür. Yaratıcılık kavramı hem duygusal hem de fikirsel kavramların birlikteliği olarak adlandırılabilir fakat duyguların ortaya çıkmasında da biliş aşaması çok fazla önem taşımaktadır. (Çoban, 2016). Duyguların oluşumu sırasında, duyguların gelişim yönü de bu oluşumdan etkilenmektedir (Zeytun, 2010). Bu bağlamda Duyguların yönü farklı şekilde olsa da duygular arasındaki farklılıklar ve bu farklılıktan oluşan ve zorlaştıran duygusal oluşumlar yaratıcılığı etkilemektedir.

2.8.4. Simgeler

Bir nesnenin, olay, fikir ve duyguları çeşitli kısaltmalar içeren işaretler kullanarak anlatılmasıdır (Çoban, 2016). Bu bağlamda simgelerin, ortaya çıkan eşyaları ve olayları geçici olarak temsil eden kavramlardır şeklinde tanımlanabilmektedir. Çocuklar da, kültürleri yansıtan simgeleri öğrendikleri zaman birçok kelime yaratabilir, yok edebilir ya da tasarlayıp uygulamaya koyabilmektedirler (Zeytun, 2010). Simgeler çocuğun oluşturduğu ürünü, çocuğun gözüyle anlaşılabilir hale getirmesiyle ikisi arasındaki farkı ayırt etmesinden sonra ortaya çıkmaktadır (Yuvacı, 2017). Örneğin çocuklar, kültürlerini yansıtan simgeleri öğrendikleri zaman, birçok kelime yaratabilir, yok edebilir, tasarlayıp uygulamaya koyabilirler (Yuvacı, 2017).

2.8.3. İmgelem

İmgelem her insanda olan ancak imgelemin sağlıklı ve düzgün bir şekilde işlemesi ve kişiyi yaratıcılığa yönltebilmesi için kazanılmış yaşantılara, deneyimlere ihtiyaç olan bir kavramdır (Kara, 2007). Yaratıcılık ise imgelem için bir üst seviyesi olarak düşünülebilmektedir. İmgelem, niyet ve çaba ile birlikte olursa yaratıcılığa gidebilmektedir (Kara, 2007). Buradan yola çıkarak insan fark etmese de zihinsel aktivitelerin oluşumuyla görsel düşünme oluşmaktadır (Yuvacı, 2017). Görsel düşünme yardımıyla ise algıladığımız her şey eski algıladıklarımızla yeni algıladıklarımızın birleşiminden oluşmaktadır.

2.8.4. Mecaz

Mecaz, yaşantıyı zenginleştiren insanın düşünme gücünü daha farklı şekle dönüştürebilen bir formdur. Çocukların duygu, yaşantı, anlatım ve coşkularına anlam vermelerinde etkili olan çağrışımlar mecazı meydana getirir (Kara, 2007). Simgeler ortaya çıkarken, yani sanat dalının ilgili malzemesiyle birleşip yeni bir form, yeni bir mecaz yaratılırken, imgeler deforme edilebilir (Kara, 2007).

Zihinsel ya da kişiler arası sorunlara çözüm bulmayı kolaylaştırmaktadır (Atay, 2009). Yapılan bir araştırmada; bir televizyon kanalında yapılan gafları gösteren bir

videoyu seyreden kişilerin, yaratıcı düşünmeyi çözmek amacıyla verdiği testi çözmeye daha başarılı olduğu gözlenmiştir (Goleman'dan Akt: Atay, 2009).

2.9. Spor Yaratıcılık ilişkisi

Spor, her ülkede ve dönemde önemli bulunmuş ve içinde gerçekleştiği toplumun sosyal yapısına ve siyasal yönetimlerine bağlı olarak biçimlenmiştir (Tosun, Demir, Uçkun & Konak, 2015).

Spor faaliyetlerinin temel amacı; insanların fiziki, sosyal, psikolojik, kültürel ve zihinsel gelişmelerine katkıda bulunarak topluma sağlıklı nesiller kazandırmaktır (Tosun, Demir, Uçkun & Konak, 2015). Beden ve ruh sağlığının geliştirilmesi düzenli bir hayat tarzına sahip olma, sağlıklı beslenme düzeni gibi özellikler genellikle spor kavramı içinde yer almaktadır (Tosun, Demir, Uçkun & Konak, 2015).

Sporun içerisinde bulunan önemli bir kavram da yaratıcılıktır. Yaratıcılık; bilgiyi kullanarak ve bu bilgiye orijinallik, hayal gücü ya da imgelem ekleyerek bilgiyi farklılaştırma ulaşma süreci olarak açıklanabilir. Spor özgürlükle birlikte kurallılığı da öğretmesi ve yaşatması, insanın, kurallara uyarak yaratıcı şekilde çeşitli alternatifler arasından başarıya götüreceği olanı bulmaya zorlamaktadır (Altunya, 2018). Birey spor yaparken beyin fonksiyonunu da kullanarak daha aktif düşünmeye başlamaktadır. Bu durum birey yaratıcı düşünmeyi de desteklemektedir.

Dolayısıyla spor ve yaratıcılık iç içe geçmiş farklı bir harman olarak ortaya çıkmaktadır. Spor etkinlikleri ayrıntılı düşünüldüğünde birçok çeşidi karşımıza çıkmaktadır. Özellikle grup sporları stratejinin çok fazla olduğu, düşünme ve üretmenin oldukça önemli olduğu sporlardır. Örneğin, futbol birçok oyuncunun beraber hareket etmesi gereken ve bir stratejiye göre oyanları gereken bir oyundur. Burada oyuncuların beyin fırtınası yaparak bir yol haritası çizmeleri ve bu haritaya uymaları gerektiği bilinmektedir.

2.10. Spor Yaratıcılık Öğretmen ilişkisi

Eğitim programlarının geliştirilmesi yanında, öğrenme ve öğretme ortamlarının öğrencinin yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri düzeylerini geliştirecek biçimde

düzenlenmesi gerekliliği ve ayrıca bunu sağlayacak en önemli kişinin ise program uygulayıcıları olan öğretmenler olduğu belirtilmektedir (Certel & Çetinkaya, 2011).

Ancak uzmanlar, öğretmenlerin, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisini kazandırmada yeterince etkili olmadığını, bu nedenle öğretmenlerin yaratıcı düşünme becerisi konusunda daha donanımlı olmaları gerektiğini vurgulamışlardır (Çıkrıkçı, 1993; Wilks, 1995; Akt, Certel & Çetinkaya, 2011). Burada sadece normal eğitim alanındaki öğretmenler değil aynı zamanda beden eğitimi öğretmenlerinin de öğrencilerin yaratıcı becerilerini geliştirmeyi hedeflemelidir. Yine uzmanlar, beden eğitimi alanındaki eğitimcilerin, öğrencinin beceri kazanımını geliştirmek için yalnızca psikomotor alana değil, aynı zamanda hareketin arkasındaki düşünme sürecini de dikkate alarak bilişsel alana da odaklanmaları gerektiğini vurgulanmaktadır.

Buradan yola çıkarak, spor eğitiminin öğrencinin bedensel gelişimini desteklemesinin yanısıra bireyin yaratıcı ve eleştirel düşünme düzeylerini geliştirebilmek için bu yörüngede etkinlikler oluşturabilmelidir. Bu duruma örnek vermek gerekirse, Paintball maksimum adrenalinin olduğu ama en önemlisi strateji belirleme, stres altında karar verme yeteneklerinin gelişmesinin sağlandığı ve yüksek oranda zekanın başrol oynadığı önemli bir spor dalıdır. Bu spor dalında aynı zamanda yardımlaşma ve grup ile hareket etme davranışları da gelişmektedir.

Sonuç olarak, öğretmen öğrencilerinin ihtiyaçlarını çok iyi tespit ederek bu ihtiyaçlarını karşılamasını sağlamalıdır. Yaratıcı düşünme becerisi de öğrencinin gelecekteki yaşantısı için önemli bir ihtiyaçtır ve bu ihtiyacı sağlamak için öğretmen önemli bir rehber olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.11. Sosyal Etkinlikler içerisinde Spor ve Yaratıcılık

Spor, çağımızın modern toplumunda kültürel ve refah düzeylerinin bir göstergesi olarak anlam kazanan ve sosyal hayatın tüm yönlerini etkileyen önemli bir sosyal olgudur (İmamoglu, 1992; Akt, Yetim, 2000). Bununla birlikte, spor, bireylerin hayatında olumlu gelişmelere katkı sağlarken toplumun da sağlıklı bir yapıya kavuşmasında, diğer sosyal kurumlarla ilişki kurarak toplumun bütünlüğu, çağdaşlaşması, tanınması ve gelişmesine katkı sağlayan sosyal bir olgudur.

Buradan hareketle sporun birey ve toplum hayatındaki sosyal fonksiyonlarının ortaya çıkarılabilmesi, amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için sporun sosyal yönlerinin araştırılmasına ihtiyaç vardır (Yetim, 2000). Ancak burada üzerinde durulmak istenen konu, sporun sosyal yönünün yaratıcılık üzerindeki etkisini irdelemek olacaktır. Spor, toplum hayatına çok değişik yollardan girerek, bireyleri doğrudan ya da dolaylı olarak kendisine bağımlı kılmış ve her zaman toplumun ilgisini canlı tutmayı başarmış bir sosyal olgudur (Yetim, 2000).

Yaratıcılık ise hemen hemen tüm alanlarda kendini gösteren ve olması gereken çok önemli bir kavramdır. Bununla birlikte yaratıcılık, sezgilerle ilgili olmakla birlikte sporcuya maç içerisinde motivasyonu dengede tutmak için nasıl davranması, varsa takım arkadaşlarına duygusal olarak nasıl destek olabileceği, karşı takımın ya da sporcunun hangi stratejiyi kullanabileceği gibi pek çok konuda varsayım oluşturması için yardımcıdır.

Sonuç olarak spor ve yaratıcılık içi içe geçmiş ve birbirlerini destekleyen önemli kavramlardır.

2.12. Öğretmenlik Mesleği

Eğitim sistemlerinin temel amacı, bağlı oldukları ülkelerin genel yapısına ve felsefesine uygun olacak bireyleri yetiştirmek; bu sayede ülke gelişimini desteklemektir (Koç, 2014). Okul denilen sosyal sistemin de en stratejik parçalarından biri öğretmen olarak ortaya çıkmaktadır (Çelikten, Şanal, Yeni, 2005). Şüphesiz öğretmenleri kendi mesleki birikimlerinin yanısıra kişisel niteliklerinin de bir o kadar önem kazandığı uzun bir süreç dahilinde; gelecek nesilleri ve buna bağlı olarak ülke yapısını belirleyen ve değiştiren toplum mimarları olarak tanımlamak doğru olacaktır (Koç, 2014). Buradan hareketle öğretmenlerin eğitimin en temel ögesi olduğunu ifade etmek yanlış olmaz.

Eğitim camiası çatısı altında öğretmenlerin birçok görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bu görevler geçmişte önemli olduğu gibi günümüzde de önemlidir ve gelecekte de önemini yitirmeyeceği düşünülmektedir (Özer, Gelen, 2008). Bununla birlikte öğretmenlerin görev ve sorumlulukları hemen hemen

aynıdır ancak zamanla ortaya çıkan değişim ve gelişmelerden de öğretmen sorumluluklarının kapsamında değişiklikler ortaya çıkmaktadır. Öğretmenlik mesleğini, öğretim ve yönetim görevlerinin ötesinde;

- Kişisel yeterlik ve mesleki tutumlar çerçevesinde sınırların çizildiği,
- Bu sınırlara göre süreç sonunda ortaya çıkacak ürün niteliğinin belirlendiği,
- Oluşan ürün niteliğinin değiştirilmesinde telafinin çoğu zaman mümkün olmadığı,
- Yapılan yatırımların uzun vadede, bireysel ve beraberinde toplumsal kazanca dönüştürebildiği stratejik bir toplumsal statü olarak ifade etmek daha doğru olacaktır (Koç, 2014).

Öğretmen görev ve sorumluluklarının dışında öğretmen öğrenciyi değerli gören bir eğitim anlayışıyla yola çıkmalıdır. Eğitim programını hazırlarken sahip olduğu grubun özelliklerini düşünerek planlamalı ve öğrenci odaklı bir program üzerinde durmayı amaçlamalıdır. Bu bağlamda, öğretim programı çerçevesinde öğrencinin ilgi ve gereksinimleri üzerinde durularak öğrencinin öğrenim yaşantılarına odaklanmalıdır (Özabacı, Acat, 2005). Öğretmen ise, öğrencisinin her türlü gelişim sorunu ile ilgilenme ve öğretim etkinliklerini onun ilgi ve ihtiyaçlarına uyarlama sorumluluğunu duymaktadır. Öğrenci ile sürekli olarak etkileşim içinde bulunan öğretmen, öğrencide konunun ve bağlantılı olarak dersin, okulun ve milli eğitimin amaçları yönünde davranış değiştirmekle sorumludur (Varış, 1973; Akt, Özabacı, Acat, 2005).

Günümüzde öğretmenlik, sosyal statüsü düşük meslekler arasında yer almakla birlikte, birçok kişi tarafından sıradan ve herkesin yapabileceği bir iş olarak değerlendirilmeye başlanmış, “hiçbir şey olamazsan öğretmen ol” sözü toplum içerisinde yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır (Özsoy, G., Özsoy, S., Özkara, Memiş, 2010). Bu bağlamda öğretmenlik mesleğinin statüsü ve öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler birçok araştırmanın ana konusunu oluşturmuştur (Özsoy, G., Özsoy, S., Özkara, Memiş, 2010). Bu araştırmalardan bazıları; Özbek, Kahyaoğlu, Özgen, (2007)’nin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşlerinin

değerlendirilmesi isimli çalışmasında öğretmenlik mesleği ile ilgili sorduğu sorular arasında: 1. zorunlu olmasam bu mesleği yapmam, 2. Öğretmenlik saygın bir meslektir ve 3. Öğretmenliğin toplumdaki statüsü yüksektir. Sonuç olarak; birinci sınıftaki öğrenciler bu soruya olumlu yanıt verirken son sınıf öğrencileri bu soruya olumsuz yanıt vermiştir. Yine yapılan araştırmalarda öğretmenlerin meslekleri ile ilgili dışsal faktörlerden kaynaklı sosyal statü düşüklüğü olduğunu düşündükleri görülmektedir (Turhan, Demirli, Nazik, 2012; Karaman, Acar, Kılıç, Buluş, Erdoğan, 2013; Yetiştirme, 2006).

Sonuç olarak; Öğretmenlik her toplumda görev ve sorumluluklarıyla önemli bir meslek olarak ele alınmıştır (Semerci, Eliüsük, Semerci, Kartal, 2012). Bu bağlamda öğretmenlik mesleği, hemen hemen tüm ülkelerde aldığı eğitim düzeyine göre geliri en düşük olan mesleklerden biri olarak ortaya çıkmakla birlikte, çok saygın ve önemli olduğu toplumda kabul edilmekle birlikte, öğretmenlik mesleği, statüsü düşük meslekler arasında yer almaktadır (Sağlam, Sağlam, 2005).

2.9.1. Türkiye'nin Öğretmen Yetiştirme Politikası

“Öğretmenler; yeni nesli, cumhuriyetin fedakar öğretmen ve eğitimcilerini, sizler yetiştireceksiniz ve yeni nesil, sizin eseriniz olacaktır” (Gazi Mustafa Kemal Atatürk). Atatürk'ünde belirttiği gibi öğretmenin yeni nesli yetiştirirken en önemli görevi üreten, düşünen, sorgulayan bireyler yetiştirmektir. Çünkü geleceği öğretmenlerimiz inşa edecekler bu bağlamda öğretmenlerin eğitimi, nasıl yetiştirilmesi gerektiği ülkenin geleceği için önem taşımaktadır.

Günümüzden önce öğretmen yetiştirme politikalarına kısaca bakacak olursak, Osmanlı Devleti'nde, modern olarak ilk öğretmen okulu 16 Mart 1848'de “Darülmualimin-i Rüşdi” adıyla açılmıştır (Kuru, Uzun 2008). Ancak bu okulun yılda mezun ettiği öğretmen sayısı 20-30'u geçmemekle birlikte var olan sıbyan okullarının öğretmen gereksinimini karşılaması da olanaksız hale gelmiştir. Böylelikle taşrada da öğretmen yetiştirme işine hız verilmiştir (Bilir, 2011). Yaygınlaşan liselere (Sultani) öğretmen yetiştirilmesi amacıyla açılan ve ortaokuldan sonra 4 yıllık bir eğitim veren Öğretmen Eğitimi Enstitüsü

(Darülmualimin-i Aliye) ilk öğretmen yetiştirme kurumlarından (Akdemir, 2013). Bir yandan büyük ve yıkıcı savaşlarla sarsılan, diğer yandan modernleşme ve yenileşme çabalarını sürdüren Osmanlı Devleti'nde 20. yüzyıla gelindiğinde eğitim imkânlarının yaygınlaştırılması çabasının bir sonucu olarak eğitim kurumlarının sayıları artmış, özellikle ilkokul öğretmeni talebini karşılamak amacıyla pek çok öğretmen eğitimi okulları açılmıştır (Akdemir, 2013).

Cumhuriyet dönemine baktığımızda ise öğretmen ihtiyacını gidermek için köy enstitüleri kurulmuştur. Bu uygulamaya göre askerliğini bitirmiş gençler Eğitim Kursu olarak adlandırılan 8 aylık bir eğitimi tamamladıktan sonra küçük köylere atanmışlardır (Şendağ & Gedik, 2015). Köy Enstitüleri farklı bir eğitim anlayışı ile iş içinde eğitimi uygulamaya koyan, demokratik yapı ve işleyişe sahip, eşitlikçi bir deneyimi uygulamaktaydılar (Çoban, 2011). Yüksek Köy Enstitüsü 1947'de kapatılmış, köy enstitüleri de 1954'te ilköğretmen okullarına dönüştürülmüştür. 1959 yılında, imam hatip okullarına öğretmen yetiştirmek üzere Yüksek İslam Enstitüsü açılmış; yüksek öğretmen okullarına, ilk öğretmen okullarından başarıyla mezun olan öğrencilerin de girmesini sağlayacak yeni bir düzenleme getirilmiş; 1960'larda mesleki öğretmen okulları yüksek öğretmen okullarına dönüştürülmüş, 1965 yılında Ankara Üniversitesinde bir Eğitim Fakültesi kurulmuştur (Okçabol, 2004). 1973'te 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle öğretmenlere yüksek öğrenim görme zorunluluğu getirilmiştir. Bunun üzerine ilk öğretmen okulları Öğretmen Lisesine dönüştürülmüş, ilköğretim kurumlarının gereksinim duyduğu öğretmenler iki yıllık eğitim enstitülerinden yetiştirilmeye başlanmıştır (Bilir, 2011).

Türkiye'nin 1990'lı yıllarında öğretmen yetiştirme sistemi ise şu şekildedir.

1. Eğitim Fakülteleri : Reform öncesinde sayıları 10' u bulan yüksek öğretmen okulları ile eskiden üniversitelerin bünyesindeki eğitim bilimleri bölümleri etrafında teşekkül etmiş 17 Eğitim Fakültesi bulunmaktadır. Bunların içinde Ankara Üniversitesi'nin Eğitim Bilimleri Fakültesi ile Hacettepe, Gazi ve İnönü Üniversitelerinin Eğitim Bilimleri Bölümleri, diğer fakültelerde ise dekanlığa bağlı eğitim bilimci öğretim

elemanları burada yetişen öğretmen adaylarına öğretmenlik meslek bilgisi dersleri vermektedirler.

2. Teknik Eğitim Fakülteleri : Ankara, İstanbul ve Elazığ'da olmak üzere üç tanedir ve Yüksek Teknik Öğretmen Okulları, Endüstriyel Sanatlar Yüksek Öğretmen Okullarının görevini yapmakta, liselere sanat öğretmenleri yetiştirmektedirler.

3. Mesleki Eğitim Fakültesi: Ankara Gazi Üniversitesine bağlı bu Fakülte Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu ile Turizm ve Ticaret Yüksek Öğretmen Okulunun birleştirilmesiyle kurulmuş; bayan sanat öğretmenleri yetiştirmektedir.

4. Eğitim Yüksek Okulları üç tiptir. Birinci tip eski iki yıllık eğitim enstitüleridir ve ilkokullara sınıf öğretmeni yetiştirmektedir. Şu anda bu örnekte çalışan 23 yüksekokul vardır. İkinci tip, Sanat Eğitimi Yüksekokullarıdır. Ankara ve İzmir'deki bu okullar eski Sanat Eğitimi Yüksek Öğretmen Okullarının görevini yapmaktadır. Üçüncüsü de, Kız Sanat Eğitimi Yüksekokulları'dır. Bunlar da Ankara ve Konya'daki Kız Sanat Yüksek Öğretmen Okullarının Üniversiteler içinde organize edilmeleriyle kurulmuşlardır (Ergün, 1987).

Bu alanda son yapılan araştırmalardan biri olan Önder (2018) öğretmen yetiştirme programı olan aday öğretmen yetiştirme programını irdelemiştir. Bu bağlamda 2016 yılında uygulanmaya başlayan aday öğretmen yetiştirme programını şu şekilde açıklamıştır:

“2016 yılında uygulanmaya başlayan aday öğretmen yetiştirme programı, adaylık döneminin ilk altı ayında yapılmaktadır. Bu program aday öğretmenlerin görevlendirildiği okul yöneticileri ve danışman öğretmenlerin sorumluluğunda gerçekleştirilmektedir. Aday öğretmenler, atandıkları ya da tercih ettikleri bir ilin il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince görevlendirildikleri bir okulda bu programa katılabilmektedirler. Aday öğretmen yetiştirme programı, sınıf içi, okul içi izleme faaliyetleri ile öğretmenlik uygulamalarını, okul dışı faaliyetler ve bazı konuları içeren hizmetiçi eğitim uygulamalarını kapsamaktadır (MEB, 2016). Yetiştirme sürecinde aday öğretmenlere, 384 saati sınıf içi ve okul içi, 90 saati okul dışı ve 168 saati hizmet içi eğitim faaliyetleri olmak üzere toplamda 642 saat eğitim verilmektedir. Aday öğretmen yetiştirme programında sınıf içi faaliyetler için haftada üç gün ayrılmıştır. Sınıf içi faaliyetler, en az on yıl deneyime sahip, sosyal ve kültürel etkinliklere katılan, iletişim becerisi ve temsil yeteneği güçlü, ulusal ya da uluslararası

projelerde görev almış ve aday öğretmenle aynı alandan olan danışman öğretmenler eşliğinde yürütülmektedir. Sınıf içi çalışmalar ders öncesi hazırlık, ders izleme ve ders sonrası etkinlikleri kapsamaktadır. Programda haftada bir gün okul içi uygulamalara ayrılmıştır. Aday öğretmenin görevlendirildiği eğitim kurumu yöneticilerinin sorumluluğunda yürütülen okul içi faaliyetler sayesinde aday öğretmenler, okul içindeki iş ve işleyiş, idari faaliyetler, gündelik okul hayatını gözleme imkânına sahip olmaktadır. Aday öğretmenler, yetiştirme programı kapsamındaki faaliyetlerin tümüne katılmak zorundadır. Yasal mazereti nedeniyle programın bir bölümüne veya tamamına katılmayan aday öğretmenler telafi programına katılırlar”.

Bu bağlamda öğretmen yetiştirmek tarih boyunca oldukça eski dönemlere dayanan ve her zaman mükemmeli bulmak için çaba harcanan bir platform olmuştur. Bundan dolayı her dönem önemli görülmüş, en mükemmeli bulmak için çareler aranmaya çalışılmıştır. İzlenen politikalar bazen gelişigüzel olmakla birlikte, çoğunlukla ciddiye ve özenle ele alınmış, özel bir çaba gösterilmiştir. Öğretmenlik mesleği, ilgili kanunlar ve hükümet programları incelendiğinde özel bir hizmet öncesi eğitimin gerekliliği sürekli olarak vurgulanmıştır. Bunun en önemli nedeni, Atatürk'ün de önemini sıklıkla vurguladığı gibi geleceğin bireylerini yetiştirecek öğretmenlerin en iyi şekilde yetiştirilmesinin bir zorunluluk olarak görülmesidir.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerilerinin incelenmesini amaçladığından, tarama modelinde olup betimsel bir çalışma olarak gerçekleştirilmiştir.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğretmen adayları kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemini ise tesadüfi örneklem yöntemine göre belirlenen Eğitim Fakültesinde; Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Resim İş Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Psikolojik Rehberlik ve Danışmanlık Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği; Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği bölümlerinde bulunan toplam 531 öğretmen adayı yer almıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama sürecinde benzer çalışmalar incelenmiş ve bazı öğretmen ve öğretim elemanlarının görüşüne başvurulmuştur. Veriler, “Ne Kadar Yaratıcısınız?” ölçeği ile toplanmıştır. Tarama modeli bu araştırmada, öğretmen adaylarının bazı kişisel özelliklerini tespit etmek için hazırlanan kişisel bilgi formu ile yaratıcı düşünme düzeylerini saptamak için kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Raudsepp (1977) tarafından “How Creative Are You?” geliştirilen Sungur (1997) tarafından “Ne Kadar Yaratıcısınız?” olarak Türkçeye uyarlanan hali ile Çetin Çoban (2016) tarafından Türk dili ve yazını açısından tekrar incelenen ve gözden geçirilerek yeniden düzenlenen, geçerlilik güvenilirliği güncellenen yaratıcılık ölçeği kullanılmıştır. Araştırma Tarama modelinde olup betimsel bir çalışmadır. Tarama araştırmaları genellikle araştırma konusu ile ilgili geniş kitlelerin görüş ve özelliklerine ulaşım, var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmayı amaçlayan araştırmalardır. Özellikle nitel

veri toplama yöntemlerinin kullanılmasıyla birlikte katılımcılardan bir konuyla ilgili derinlemesine bilginin alınabildiği tarama araştırmalarından elde edilen sonuçlar kuramların oluşturulmasında ve gözden geçirilmesinde yararlı olabilmektedir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011). Tarama modelinde bilimin gözleme kaydetme, olaylar arasındaki ilişkileri tespit etme, kontrol edilen değişmez ilişkiler üzerinde genellemeler yapma vardır.

3.3.1. Ne Kadar Yaratıcısınız Ölçeği

Raudseep 1977 tarafından geliştirilen “How Creative Are You?” ölçeği Sungur (1997) tarafından “Ne Kadar Yaratıcısınız?” olarak Türkçeye uyarlanan hali ile Çetin Çoban (2016) tarafından Türk dili ve yazını açısından tekrar incelenen ve gözden geçirilerek yeniden düzenlenen, geçerlilik güvenirliliği yenilenen yaratıcılık ölçeği kullanılmıştır.

Ne Kadar Yaratıcısınız ölçeği 50 maddeden oluşmaktadır. Bireylerin yaratıcılık açısından kendilerine yönelik algılarını ölçen beşli likert tipi bir ölçektir. Ölçek maddeleri; “Kesinlikle Katılıyorum” ile “Kesinlikle Katılmıyorum” arasında beşli derecelendirmeye sahiptir. Puanlamada ± 2 arasında yapılmaktadır ve olumsuz maddeler tersten puanlanmaktadır. Ölçek puanlarına göre yaratıcılık düzeyleri; 100 ile 80 arasında olanların yüksek, 79 ile 60 arasında olanların ortalamanın üzerinde, 59 ile 40 arasında olanların orta, 39 ile -20 arasında olanların ortalamanın altında, -19 ile -100 arasında olanların yaratıcı olmadıkları kabul edilmektedir. Alan yazında yaratıcılık düzeyi ile alakalı yapılan çalışmalarda ortalamanın altında olanlar “yaratıcılığı düşük”, üstünde olanlar “yaratıcılığı yüksek” kabul edilmektedir. Bu çalışmada da yaratıcılık düzeyi de bu şekilde kabul edilmiştir.

Ölçeğin geçerlilik değeri 0,796 olarak hesaplanırken güvenirlilik kat sayısı Cronbach Alfa; .94 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen nicel verilerin analizinde, betimsel istatistik (frekans, yüzdeler, aritmetik ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğretmen adaylarının demografik değişkenler (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, kıdem, görev) arasında t-testi ve varyans analizi kullanılarak yanılma düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. İstatistiksel yöntem çalışmamızdan elde edilen veriler; SPSS 22.0 programına yüklenerek verilerin değerlendirilmesinde parametrik test sayımları yerine getirilemediğinden (Kolmogorov-Smirnov) bağımsız iki gruptan elde edilen ölçümler karşılaştırılırken Mann Whitney U testi; bağımsız ikiden fazla gruptan elde edilen veriler karşılaştırılırken Kruskal-Wallis testi kullanılmış ve verilerimiz tablolarda aritmetik ortalama, standart sapma, ortanca, minimum, maximum değer ve birey sayısı ve yüzdesi şeklinde verilmiş ve yanılma düzeyi 0,05 olarak alınmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, çalışmada hedeflenen amaçlar doğrultusunda toplanan verilerin istatistiksel analizleri sonucunda elde edilen bulgular ve bulguların yorumları yer almaktadır.

4.1. Araştırmaya Katılan Örneklem Grubunun Demografik Özellikleri

Çalışmanın bu bölümünde elde edilen veriler; katılımcıların demografik özellikleri gruplandırılarak verilmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcılar, 2018-2019 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Sivas Cumhuriyet Üniversitesinin Eğitim Fakültesi ve Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören tesadüfi örneklem yöntemine göre belirlenen Fen bilgisi öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Resim İş Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Psikolojik Rehberlik ve Danışmanlık Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği; Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği bölümlerinde bulunan öğretmen adaylarından toplam 531 öğretmen adayının verdikleri bilgileri ortaya koymaktadır.

Tablo1: Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre dağılımları

Cinsiyet	Frekans (n)	Yüzde (%)
Kadın	349	65,7
Erkek	182	34,3
Toplam	531	100

Tablo 1’de araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet dağılımlarına göre toplam 531 katılımcıdan 182’si (%34,3) erkek, 349’u (%65,7) kadındır.

Tablo 2: Öğretmen adaylarının yaş gruplarına göre dağılımları

Yaş Grupları	Frekans (n)	Yüzde (%)
<19	107	20,2
20	192	36,2
21	120	22,6
22	63	11,9
23	19	3,6
24	12	2,3
>25	17	3,2
Toplam	530	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%20,2) 107’sinin yaşı 19’dan büyük, (%36,2) 192’si 20, (%22,6) 120’si 21, (%11,9) 63’ü 22, (%3,6) 19’u 23, (%2,3) 12’si 24, (%3,2) 17’si >25’nin olduğu görülmektedir.

Tablo3: Öğretmen adaylarının bölümlerine göre dağılımları

Bölümler	Frekans (n)	Yüzde (%)
Fen Bilgisi Öğretmenliği	32	6,3
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	49	9,6
Müzik Öğretmenliği	19	3,7
Sınıf Öğretmenliği	40	7,8
Resim-İş Öğretmenliği	37	7,2
Matematik Öğretmenliği	40	7,8
Türkçe Öğretmenliği	43	8,4
Psikolojik Danışmanlık Ve Rehberlik	58	11,3
Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği	88	17,2
Okul Öncesi Öğretmenliği	50	9,8
İngilizce Öğretmenliği	56	10,9
Toplam	512	100

Tablo 3’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%6,3) 32’si Fen Bilgisi Öğretmenliği, (%9,6) 49’u Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, (%3,7) 19’u Müzik Öğretmenliği, (%7,8) 40’ı Sınıf Öğretmenliği, (%7,2) 37’si Resim-İş Öğretmenliği, (%7,8) 40’ı Matematik Öğretmenliği, (%8,4) 43’ü Türkçe Öğretmenliği, (%11,3) 58’u Psikolojik Danışmanlık Ve Rehberlik, (%17,2) 88’i Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği, (%9,8) 50’si Okul Öncesi Öğretmenliği, (%10,9) 56’ü İngilizce Öğretmenliği bölümlerinde okudukları görülmektedir.

Tablo4: Öğretmen adaylarının sınıflarına göre dağılımları

Sınıf	Frekans (n)	Yüzde (%)
1. Sınıf	203	38,7
2. Sınıf	191	36,4
3. Sınıf	103	19,6
4. Sınıf	28	5,3
Toplam	525	100

Tablo 4'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%38,7) 203'ü 1. sınıf (%36,4) 191'i 2. sınıf, (%19,6) 103'ü 3. sınıf, (%5,3) 28'i 4. sınıfta oldukları görülmektedir.

Tablo5: Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre dağılımları

Lise Türü	Frekans (n)	Yüzde (%)
Fen Lisesi	15	3,0
Anadolu Lisesi	274	55,2
Düz Lisesi	55	11,1
Meslek Lisesi	54	10,9
Güzel Sanatlar Lisesi	24	4,8
Spor Lisesi	9	1,8
Anadolu Öğretmen Lisesi	33	6,6
İmam Hatip Lisesi	33	6,6
Toplam	497	100

Tablo 5'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%3,0) 15'i Fen Lisesi, (%55,2) 274'ü Anadolu Lisesi, (%11,1) 55'i Düz Lise, (%10,9) 54'ü Meslek Lisesi (%4,8) 24'ü Güzel Sanatlar Lisesi, (%1,8) 9'u Spor Lisesi, (% 6,6) 33'ü Anadolu Öğretmen Lisesi, (% 6,6) 33'ü İmam Hatip Lisesinde okudukları görülmektedir.

Tablo 6: Öğretmen adaylarının spor yapma durumlarına göre dağılımları

Spor Yapma Durumları	Frekans (n)	Yüzde (%)
Evet	181	34,1
Hayır	350	65,9
Toplam	531	100

Tablo 6’te görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%34,1) 181’i spor yaptıklarını ifade ederken, (%65,9) 350’si spor yapmadıklarını ifade ettikleri görülmüştür.

Tablo 7: Öğretmen adaylarının spor yaptıkları yer durumlarına göre dağılımları

Spor Yaptıkları Yer	Frekans (n)	Yüzde (%)
Okulda	46	26,8
Kulüpte	84	48,8
Her İkisinde	42	24,4
Toplam	172	100

Tablo 7’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%26,8) 46’sı okulda, (%48,8) 84’ü Kulüpte (%24,4) 42’si her ikisinde de spor yaptıkları görülmüştür.

Tablo 8: Öğretmen adaylarının spor yaptıkları yıla göre dağılımları

Spor Yaptıkları Yıl	Frekans (n)	Yüzde (%)
1 Yıldan Az	50	27,9
1-2 Yıl	22	12,3
3-4 Yıl	22	12,3
5-6 Yıl	25	14,0
7 Yıl ve Üzeri	60	33,5
Toplam	179	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%27,9) 50’si bir yıldan az, (%12,3) 22’si 1-2 yıl, (%12,3) 22’si 3-4 yıl, (%14,0) 25’i 5-6 yıl, (%33,5) 60’ı 7 yıl ve üzeri spor yaptıkları görülmektedir.

Tablo 9: Öğretmen adaylarının haftada spor yaptıkları saate göre dağılımları

Haftada Spor Yaptıkları Saat	Frekans (n)	Yüzde (%)
Haftada 1 Saat	18	10,2
Haftada 2 Saat	23	13,0
Haftada 3 Saat	34	19,2
Haftada 4 Saat	28	15,8
Haftada 5 Saat	16	9,0
Haftada 6 Saat	58	32,8
Toplam	177	100

Tablo 9’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%10,2) 18’i haftada 1 saat, (%13,0) 23’ü haftada 2 saat, (%19,2) 34’ü haftada 3 saat, (%15,8) 28’i haftada 4 saat, (%9,0) 16’sı haftada 5 saat, (%32,8) 58’i haftada 6 saat spor yaptıkları görülmektedir.

Tablo 10: Öğretmen adaylarının anne eğitim durumuna göre dağılımları

Anne Eğitim Durumu	Frekans (n)	Yüzde (%)
Okur-Yazar Değil	42	8,0
İlkokul Mezunu	236	44,9
Ortaokul Mezunu	106	20,2
Lise Mezunu	99	18,8
Üniversite Mezunu	36	6,8
Diğer	7	1,3
Toplam	526	100

Tablo 10'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%8,0) 42'si Okur-yazar değil, (%44,9) 236'sı İlkokul mezunu, (%20,2) 106'sı Ortaokul mezunu, (%18,8) 99'u Lise mezunu, (%6,8) 36'sı Üniversite mezunu, (%1,3) 7'si diğer olduğu görülmektedir.

Tablo 11: Öğretmen adaylarının baba eğitim durumuna göre dağılımları

Baba Eğitim Durumu	Frekans (n)	Yüzde (%)
Okur-Yazar Değil	6	1,1
İlkokul Mezunu	140	26,7
Ortaokul Mezunu	108	20,6
Lise Mezunu	150	28,7
Üniversite Mezunu	115	21,9
Diğer	5	1,0
Toplam	524	100

Tablo 11'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların (%1,1) 6'sı Okur-yazar değil, (%26,7) 140'sı İlkokul mezunu, (%20,6) 108'i Ortaokul mezunu, (%28,7) 150'si Lise mezunu, (%21,9) 115'i Üniversite mezunu, (%1,0) 5'i diğer olduğu görülmektedir.

Tablo 12: Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
Kadın	274	27,18	14,81	26,00	-32,00	95,00	P=0,053
Erkek	138	30,79	17,63	29,00	-9,00	87,00	

($p>0,05$)

Cinsiyete göre öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$).

Tablo 13: Öğretmen adaylarının yaş gruplarına göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Yaş	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
<19	89	29,74	13,91	27,00	5,00	79,00	KW=1,86 P=0,932
20	149	28,34	16,63	27,00	-32,00	85,00	
21	103	28,33	16,94	26,00	-17,00	95,00	
22	40	27,82	13,48	28,00	-6,00	60,00	
23	12	26,16	24,02	22,50	-9,00	79,00	
24	7	27,42	5,53	30,00	16,00	33,00	
>25	12	25,33	15,00	28,00	2,00	48,00	

($p>0,05$)

Yaş gruplarına göre öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$).

Tablo 14: Öğretmen adaylarının bölümlerine göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Bölüm	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
Fen Bilgisi Öğretmenliği	29	26,58	12,96	24,00	2,00	59,00	KW=22,11 P=0,013*
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	33	28,96	16,57	30,00	-9,00	61,00	
Müzik Öğretmenliği	12	31,91	12,63	26,50	15,00	60,00	
Sınıf Öğretmenliği	29	29,10	18,31	27,00	-4,00	87,00	
Resim-İş Öğretmenliği	28	31,89	16,59	29,50	6,00	79,00	
Matematik Öğretmenliği	37	27,24	17,87	24,00	-8,00	85,00	
Türkçe Öğretmenliği	35	32,45	20,09	29,00	-32,00	95,00	
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	50	23,34	15,24	21,50	-17,00	61,00	
Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği	65	32,63	14,46	31,00	2,00	75,00	
Okul Öncesi Öğretmenliği	37	24,83	10,38	25,00	8,00	53,00	
İngilizce Öğretmenliği	44	26,20	14,03	06,50	-11,00	54,00	

*p<0,05 önemli

Bölgümlere göre öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur. (p<0,05). Bölümlere göre bireylerin yaratıcılık puanları ikişerli karşılaştırıldığında;

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ile Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği

Okul Öncesi Öğretmenliği ile Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği

İngilizce Öğretmenliği ile Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Fen Bilgisi Öğretmenliği ile Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Matematik Öğretmenliği ile Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ile Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği arasında fark bulunurken ($p < 0,05$) diğer bölümler arası yaratıcılık farklılıkları önemsiz bulunmuştur. ($p > 0,05$).

Tablo 15: Öğretmen adaylarının sınıflarına göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Sınıf	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
1. Sınıf	164	29,70	18,15	27,00	-32,00	95,00	KW=0,16 P=0,964
2. Sınıf	145	28,05	14,42	27,00	-17,00	75,00	
3. Sınıf	82	25,74	12,24	26,00	-9,00	58,00	
4. Sınıf	17	28,52	19,27	25,00	-6,00	79,00	

($p > 0,05$)

Sınıflara göre öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p > 0,05$).

Tablo 16: Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Lise Türü	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
Fen Lisesi	13	35,15	13,99	32,00	19,00	70,00	KW=4,39 P=0,623
Anadolu Lisesi	221	28,21	15,75	27,00	-8,00	87,00	
Düz Lise	44	29,88	19,62	29,00	-9,00	95,00	
Meslek Lisesi	36	26,33	15,11	26,00	-32,00	58,00	
Güzel Sanatlar Lisesi	15	31,46	19,12	23,50	6,00	79,00	
Spor Lisesi	6	21,33	11,53	25,00	2,00	33,00	
Anadolu Öğretmen Lisesi	25	27,64	12,06	25,00	2,00	50,00	
İmam Hatip Lisesi	25	26,56	18,28	18,00	-17,00	60,00	

($p>0,05$)

Mezun olunan lise türüne göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$).

Tablo 17: Öğretmen adaylarının spor yapma durumlarına göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Spor Yapma Durumu	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
Evet	139	34,23	18,27	33,00	-17,00	95,00	P=0,001*
Hayır	273	25,42	13,62	25,00	-32,00	79,00	

* $p < 0,05$ önemli

Spor yapma durumuna göre bireylerin yaratıcılık farklılıkları karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur. ($p < 0,05$) Spor yapan bireylerin yaratıcılık puanları daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 18: Öğretmen adaylarının spor yaptıkları yere göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Spor Yaptıkları Yer	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
Okulda	36	29,02	16,86	26,50	-6,00	75,00	KW=4,69 P=0,095
Kulüpte	68	37,22	17,82	36,00	2,00	87,00	
Her İkiside	27	35,62	14,46	33,00	16,00	79,00	

($p > 0,05$)

Spor yaptıkları yere göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p > 0,05$). Okulda, kulüpte ve her ikisinde de spor yapan bireylerin yaratıcılık puanlarında gözle görülür bir farklılıkla karşılaşılmamıştır.

Tablo 19: Öğretmen adaylarının spor yaptıkları yıla göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Spor Yaptıkları Yıl	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
1 Yıldan Az	40	35,05	16,28	31,00	9,00	87,00	KW=0,89 P=0,925
1-2 Yıl	16	38,25	26,23	36,00	-17,00	95,00	
3-4 Yıl	17	32,70	11,71	34,00	12,00	55,00	
5-6 Yıl	22	31,59	19,21	30,50	2,00	75,00	
7 Yıl ve Üzeri	39	35,43	19,00	34,00	-6,00	84,00	

($p>0,05$)

Spor yaptıkları yıla göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Bölümlere göre bireylerin yaratıcılık puanları ikişerli karşılaştırıldığında 1 yıldan az, 1-2 yıl, 3-4 yıl, 5-6 yıl, 7 yıl ve üzeri aralarındaki fark önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$).

Tablo 20: Öğretmen adaylarının haftalık spor yaptıkları saate göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Haftalık Spor Yaptıkları Saat	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
Haftada 1 Saat	14	36,57	20,56	28,50	15,00	95,00	KW=1,48 P=0,914
Haftada 2 Saat	18	29,94	20,84	28,00	-17,00	84,00	
Haftada 3 Saat	25	33,64	15,40	29,00	13,00	85,00	
Haftada 4 Saat	23	35,86	21,51	30,00	-6,00	87,00	
Haftada 5 Saat	13	32,61	17,89	37,00	2,00	60,00	
Haftada 6 Saat	43	35,53	16,86	35,00	2,00	79,00	

($p>0,05$)

Haftalık spor yaptıkları saate göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Bölümlere göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında haftada 1 saat, haftada 2 saat, haftada 3 saat, haftada 4 saat, haftada 5 saat, haftada 6 saat farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$)

Tablo 21: Öğretmen adaylarının anne eğitimine göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Anne Eğitim	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
Okur-Yazar Değil	31	35,25	17,47	33,00	15,00	95,00	KW=6,31 P=0,277
İlkokul Mezunu	194	27,80	16,71	27,00	-32,00	87,00	
Ortaokul Mezunu	83	27,21	12,48	26,00	-4,00	60,00	
Lise Mezunu	66	27,69	13,68	26,50	-1,00	60,00	
Üniversite Mezunu	29	32,55	20,09	26,00	-6,00	85,00	
Diğer	5	31,00	7,17	28,00	25,00	41,00	

($p>0,05$)

Anne eğitimine göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Öğretmen adaylarının anne eğitim durumlarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında okur yazar değil, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu, lise mezunu, üniversite mezunu ve diğer karşılaştırıldığında farklılık önemsiz olarak ortaya çıkmıştır ($p>0,05$).

Tablo 22 : Öğretmen adaylarının baba eğitimine göre yaratıcılık puanlarının karşılaştırılması

Baba Eğitim	N	Ortalama	S.Sapma	Ortanca	Min.	Max.	Sonuç
Okur-Yazar Değil	2	40,50	17,67	40,5	28,00	53,00	KW=1,33 P=0,248
İlkokul Mezunu	112	28,73	16,81	27,00	-32,00	95,00	
Ortaokul Mezunu	87	26,98	13,83	26,00	-6,00	75,00	
Lise Mezunu	111	28,59	16,23	28,00	-17,00	75,00	
Üniversite Mezunu	91	29,40	15,88	26,00	2,00	87,00	
Diğer	4	38,50	16,54	38,00	22,00	56,00	

($p>0,05$)

Baba eğitimine göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Öğretmen adaylarının baba eğitim durumlarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında okur yazar değil, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu, lise mezunu, üniversite mezunu ve diğer karşılaştırıldığında farklılık önemsiz olduğu görülmektedir ($p>0,05$)

5. TARTIŞMA VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerilerinin incelenmesine; cinsiyet, bölüm, spor yapma durumları ve çeşitli demografik özelliklere göre elde edilen bulguların, alt problemlerdeki sırasına uygun bir şekilde tartışma ve yorumuna yer verilmiştir. İncelenen literatür taramasında özellikle spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeylerini ölçmeye yönelik yapılmış herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır ancak benzer çalışmalara ilişkin bulgularla desteklenmeye çalışılmıştır.

Spor yapan ve yapmayan üniversitede okuyan öğretmen adaylarının durumlarına göre, öğretmen adaylarının 181'i spor yaparken 350'si spor yapmamaktadır. Bunun yanısıra spor yapan öğretmen adayları en fazla haftalık 6 saat yaparken en az ise haftalık 1 saat olduğu görülmüştür. Yaratıcılık düzeylerine yıllar bazında bakıldığında en az 1 yıl olmakla birlikte en fazla 7 yıl ve üzeridir.

5.1. Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu

Araştırmanın birinci alt problemi, cinsiyet değişkenine göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 12'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre, cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Yaratıcı bireylerin; öğrenmeye hazır, ilgili, anlatımda akıcı, düşüncede esnek ve özgür, meraklı, hayal gücünü kullanabilme, deneme, araştırma, sınama, bulma, kalıplardan kurtulma ve yeni fikirler üretme, yeniliğe karşı istekli olma, görülmemiş ve benzersiz olan şeyler üzerinde durabilme ve riski göze alma gibi belirgin özellikleri bulunmaktadır (Yıldırım, 2011). Bu bağlamda kadın ve erkek aynı özellikleri gösterebilmektedir. Ancak kadın ve erkeğin fitratlarının farklı olduğu bilinmektedir. Buradan hareketle kadın ve erkek öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeyleri karşılaştırılmıştır. Sonuç ise önemsiz bulunmuştur.

Cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeyleri arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan araştırma sonuçları farklılık göstermektedir.

Bu yörüngede Temizkalp (2010) son sınıf öğrencilerin; cinsiyete, göre yaratıcılık düzeylerini karşılatırmış ve şu sonuca ulaşmıştır: son sınıf öğrencilerin cinsiyet bazında inceleyerek, ayrıntılandırma (Elaboration) alt boyutu dışında kız ve erkek öğrencilerin yaratıcılık düzeylerini aynı bulmuştur. Bununla birlikte kız öğrenciler ayrıntılandırma konusunda daha yaratıcı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar çalışmamızda elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Ayrıca Jarial (1982) yaptığı araştırma sonunda cinsiyetler arasında yaratıcılık yönünden önemli derecede bir farklılık olmadığını ortaya koymuştur. Araştırmadan elde edilen sonuçlar çalışmamızda elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Cinsiyetin yaratıcılık üzerindeki etkisine bakılan bir diğer araştırma ise Samurçay (1976)'dır. Samurçay (1976) lise son sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada kız öğrencilerin, erkek öğrencilere oranla, daha üstün bir yaratıcı performans sergilediklerini saptamıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar çalışmamızda elde ettiğimiz bulguları desteklememektedir.

5.2. Yaş Değişkenine Göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu

Araştırmanın ikinci alt problemi, yaş grubu değişkenine göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 13'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre, yaş grubu değişkenine göre öğretmen adaylarının yaş gruplarına göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Farklı fikir ve düşüncelerin oluşumu bireyi geliştirdiği gibi farklı bakış açıları yakalamalarına da yardımcı olmaktadır (Yuvacı, 2017). Bu oluşumda bireyin bulunduğu çevrenin de etkisinin olduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda bireyin yaşı ve kaliteli çevre şartlarının yaratıcı düşünme becerilerine ne derece etkisi olduğu her

zaman merak edilmiştir. Bu alanda yapılan çalışmalara literatürde rastlamak mümkündür (Yıldırım, 2011; Yönel, 2004; Gürgen, 2008; Temizkalp, 2010).

Yaş grubu değişkenine göre öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeyleri arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan araştırma sonuçları genel olarak destekler niteliktedir.

Yıldırım (2011) Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaşlarına göre yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığı ile ilgili yapılan çalışmada yaşlarına göre herhangi bir farklılaşma olmadığını belirlemiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar çalışmamızda elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Yine Gürgen, (2008) 10-12 yaş aralığındaki lisanslı tenis sporcularının ve spor yapmayan çocukların, yaratıcılık özelliğini incelemiştir. Spor yapan çocuklar ve yapmayan çocukları cinsiyet ve yaşa göre karşılaştırdıklarında, yine geçerli bir fark elde edilememiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar çalışmamızda elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında ortalamalarının yaş değişkenine göre bir farklılık göstermediği söylenebilir. Yani farklı yaş gruplarında yer alan öğretmen adaylarının yaratıcılık ortalamaları benzerlik göstermektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaş gruplarının birbirine yakın olmasının bu sonuç üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

5.3. Bölüm Değişkenine Göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu

Araştırmanın üçüncü alt problemi, bölüm değişkenine göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 14'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre, bölüm değişkenine göre öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bulunmuştur. ($p < 0,05$).

Bölgümlere göre bireylerin yaratıcılık puanları ikişerli karşılaştırıldığında Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ile Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler

Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği Okul Öncesi Öğretmenliği ile Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği İngilizce Öğretmenliği ile Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Fen Bilgisi Öğretmenliği ile Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Matematik Öğretmenliği ile Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ile Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği arasında fark bulunurken ($p < 0,05$) diğer bölümler arası yaratıcılık farklılıkları önemsiz bulunmuştur. ($p > 0,05$).

Yaratıcılık kavramı günümüz olarak değerlendirildiğinde yaşamın her alanında ve meslek dallarında önemli bir yer tutmaktadır (Pekdoğan, Kanak, 2015). Bu bağlamda öğretmen adaylarının yaratıcılık durumlarını ortaya çıkaran birçok çalışmaya rastlamak mümkündür (Gök, Erdoğan, 2011; Pekdoğan, Kanak, 2015; Birişçi, Karal, 2011; Oğuz, Altun, 2011; Gürgen, Bilen 2005). Mevcut araştırmada ise, öğretmen adaylarının bölüm bazında yaratıcılıklarının birbirinden farklılığı önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Bölüm değişkenine göre öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeyleri arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan araştırma sonuçları farklılık göstermektedir.

Serçe (2017)'nin yaptığı çalışmada, öğretmen adaylarının liderlik ve yaratıcılık düzeylerini incelemiştir. Araştırma 2015-2016 eğitim-öğretim döneminde Gaziantep Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, İlköğretim Matematik, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Sınıf Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim gören 787 (304 Erkek, 483 Kadın) öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Araştırma grubunun yaratıcılık özelliklerinin bölüm değişkeni açısından karşılaştırıldığında yaratıcılık alt boyutlarında bölümler arasında anlamlı düzeyde farklılıklar tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Mevcut çalışmada da bölümler ikiye bölünmüş ve karşılaştırmalarına göre aralarında farklılık görülmüştür. Bu durumun nedeninin yaratıcılığın yapılan etkinlikler ve

müfredatla desteklendiğinde geliştiği ve bu bölümlerdeki farklılıkların da bundan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Özmutlu, Durmuş, Tekin, Yetiş (2009) beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileriyle yaptığı çalışmada ise bölüm değişkenine göre yaratıcılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edememişlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar çalışmamızda elde ettiğimiz bulguları desteklememektedir.

5.4. Sınıf Değişkenine göre öğretmen adaylarının yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu

Araştırmanın dördüncü alt problemi, sınıf değişkenine göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 15'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre, sınıf değişkenine göre öğretmen adaylarının sınıflarına göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bir fark olmadığı görülmüştür. ($p>0,05$).

Yaratıcılığın her bireyde bulunan, fakat geliştirilmesi gereken bir yetenek, bir süreç olduğu düşünülürse yaratıcılık çalışmalarının bireylerin kişisel gelişimlerini etkileyen önemli bir unsur olduğu ortaya çıkmış olur (Temizkalp, 2010). Bu bağlamda öğrencilerin aldıkları eğitimler ve kendilerini geliştirme durumları da yaratıcılık düzeylerini etkilediği düşünülmektedir. Buradan hareketle 1. sınıfta olan bir öğrenci gelişimine önem veriyorsa 4. sınıftaki bir öğrenciye göre daha yaratıcı olması muhtemeldir. Yapılan araştırmada öğretmen adaylarının sınıf düzeylerinin öğrencilerin yaratıcılıklarını etkilememiştir.

Literatürdeki öğretmen adaylarına yapılan araştırmalarda da sınıf düzeyinin yaratıcı düşünme becerilerini etkilemediği görülmektedir (Temizkalp, 2010; Serçe, 2017; Gök, Erdoğan, 2011; Tekin, 2008).

Bu çalışmalardan bazıları Gök, Erdoğan (2011)'in yaptığı sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı düşünme düzeyleri ve eleştirel düşünme eğilimlerini incelemiş ve sınıflar arası düzeyin yaratıcılığı etkilemediği sonucuna ulaşmıştır. Bu durumun nedeninin ise sınıfların üst veya alt olması değil bireyin kendisinin geliştirme düzeyinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

5.5. Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu

Araştırmanın beşinci alt problemi, mezun oldukları lise türüne göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 16'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre, mezun oldukları lise türüne göre öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bir fark olmadığı görülmüştür. ($p>0,05$).

Deha ile eş anlamlı olarak kullanılan yaratıcılık sözcüğü; insanları hızlı bir şekilde etkileyen, insanlık tarihi kadar eski ama bir o kadar da eskimeyen bir sözcüktür (Tuna, 2010). Yaratıcılık ve spor kavramaları arasındaki ilişkilere bakıldığında birçok araştırmaya ulaşmak mümkündür (Soytürk, Çamlıyer, Tepeköylü, Öztürk, Ada, 2007; Yıldız, Zırhlıoğlu, Yalçınkaya, Güven, 2011; Zeytun, 2010; Özyürek, Özkan, Begde, Yavuz, 2015). Mevcut araştırmaya göre ise spor yapan ve yapmayan bireylerin lise türünde yaratıcılık puanlarında farklılık bulunmamaktadır.

Literatür taraması yapıldığında mezun oldukları lise türüne göre öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında farklılık olup olmadığını araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak bağımlı değişkenler değerlendirildiğinde farklı çalışmalardan örneklere yer verilmiştir.

Karaoğlu, Turan & Osman (2016), Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin yaratıcılık düzeyleri ile duygusal zekâ seviyelerinin incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda; üniversite öğrencilerinin yaratıcılık düzeyleri ve duygusal zekâ seviyeleri incelendiğinde; cinsiyet ve genel ağırlıklı not ortalamalarına göre istatistiksel olarak herhangi bir farklılık bulunmaz iken; yaş, bölüm, sınıf ve yaşadıkları yer durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

5.6. Öğretmen Adaylarının Spor Yapma Durumlarına Göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu

Araştırmanın altıncı alt problemi, spor yapma durumlarına göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 17'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre, spor yapma durumları değişkenine göre öğretmen adaylarının spor yapma durumlarına göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bulunmuştur. ($p<0,05$) Spor yapan bireylerin yaratıcılık puanları daha yüksek bulunmuştur.

Tosun, Demir, Uçkun & Konak, (2015) göre; spor, evrensel olarak önemli bulunmuş ve içinde gerçekleştiği toplumun sosyal yapısına ve siyasal yönetimlerine bağlı olarak biçimlenmiştir; spor aktivitelerinin temel amacı; insanların fiziki, zihinsel, psikolojik, kültürel ve sosyal gelişmelerine katkıda bulunarak topluma sağlıklı nesiller kazandırmaktır. Spor faaliyetlerinin vücudun fiziksel yapısını geliştirici ve eğitici rolünün yanında, fikir ve ruh sağlığında da önemli bir rolü vardır; özellikle genç nesillerin yapıcı ve yaratıcı olmasında, sosyal kaynaşmada ve milli dayanışmanın sağlanmasında sporun sosyal ve kültürel kalkınmada katkısı pek çoktur Tosun, Demir, Uçkun & Konak, (2015).

Sporun bireyin sadece fiziksel değil aynı zamanda zihinsel becerilerine de katkısının olduğu bir çok araştırma yapılmıştır (Bozkurt, 2004; Tosun, Demir, Uçkun, & Konak, 2015; Karaoğlu, Turan, & Osman, 2016).

Bozkurt, (2004)'un araştırmasına göre; bu çalışmada yaratıcılık ve çoklu zekanın beceri ve oyun zekası yönünden futboldaki yaratıcılık ile ilişkisi incelenmiştir. Araştırma; futbolda yetenekli çocukların belirlenmesinde çoklu zekanın fonksiyonunun saptanması ve futbola özgü yaratıcılığın ölçülmesine yönelik bir ölçme aracının önerilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonucunda; futbolcuların "Şekilsel Yaratıcılık" yetenekleri ile "Futbol Akıcılık" ve "Futbol Özgünlük" değişkenleri arasında $p<0.05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Futbolcuların "Sözel Yaratıcılık" yeteneği ile "Futbol Akıcılık" özellikleri arasındaki ilişkinin de $p<0.01$ düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Tosun, Demir, Uçkun, & Konak, (2015) yaptıkları çalışmada; spor aktivitelerinin üniversite öğrencilerinin başarı ve motivasyonu ile ilişkisini incelemişlerdir. Araştırmanın amacı; spor aktivitelerinin öğrencilerin akademik başarı ve motivasyona etkilerini araştırmaktır. Bu amaçla

Kocaeli Üniversitesi'nde 320 üniversite öğrencisi ile anket yapılmış, veriler yarı yapılandırılmış mülakat şeklinde toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Bu çalışmayla fiziksel anlamda daha aktif olan öğrencilerin akademik başarılarının daha yüksek olduğu, sporun kaslar kadar beynin gelişiminde de etkili olduğu, egzersizin beyin kıvrımı hücre sayısında çoğalmayı sağladığı, stresin azaldığı ve duyguları dengelediği, böylelikle bilişsel sisteminde gelişme gösterdiği sonucuna varılmıştır.

5.7. Öğretmen Adaylarının Spor Yaptıkları Yere Göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu

Araştırmanın yedinci alt problemi, spor yaptıkları yere göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 18'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre, spor yaptıkları yer değişkenine göre öğretmen adaylarının spor yaptıkları yere göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bir fark olmadığı görülmüştür. ($p>0,05$).

Okulda, kulüpte ve her ikisinde de spor yapan bireylerin yaratıcılık puanlarında gözle görülür bir farklılıkla karşılaşmamıştır. Özgür eğitim ortamlarının, bireyin değişik materyaller ile çalışabileceği, düşüncelerinin ve yaratıcılığının ortaya çıkabileceği, alışlagelmiş düşünce yerine alışlagelmemiş düşünceyi destekleyeceği şekilde tasarlanması gerekir (Aslan, Aktan ve Kamaraj, 1997).

Literatür taraması yapıldığında spor yaptıkları yere göre öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında farklılık olup olmadığını araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak bağımlı değişkenler değerlendirildiğinde farklı çalışmalardan örneklere yer verilmiştir.

Bu bağlamda bireyin sporu yaptığı ortam farklılık göstermesi bireyin yaratıcı puanlarında anlamlı farklılık göstermesi beklenebilir. Ancak yapılan araştırmada böyle bir farklılığa rastlanmamıştır. Doğa sporları bireyi bir çok alanda geliştirmekte değiştirmektedir.

Yerlisu Lapa ve diğerlerine (2011) göre ise doğa sporları yapmanın bireylere sağladığı yararlar; grup dinamiklerini öğrenme, liderlik, güven arttırma, bireysel karar

verebilme, risk yönetimi, kendinin ve başkalarının sorumluluğunu üstlenebilme, kişilik ve beden gelişimini olumlu etkileme, kendine ve başkalarına olan güveni olumlu etkileme, kendini mutlu hissetme, başkaları ile etkileşme ve sosyalleşmedir (Akt, Kaplan, Ardahan, 2013). Bu bağlamda doğa sporları bireyi bir çok alanda geliştirmektedir. Araştırmada öğretmen adayları sporlarını iç mekanda yapmaktadır. Bireyin dış mekanda beden eğitimi aktivitesi gerçekleştirmesi bu anlamsız farklılığı ortadan kaldırdılabileceği düşünülmektedir.

5.8. Öğretmen Adaylarının Spor Yaptıkları Yıl Değişkenine Göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu

Araştırmanın sekizinci alt problemi, spor yaptıkları yıl değişkenine göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 19'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre, spor yaptıkları yıl değişkenine göre öğretmen adaylarının spor yaptıkları yıla göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Bölümlere göre bireylerin yaratıcılık puanları ikişerli karşılaştırıldığında 1 yıldan az, 1-2 yıl, 3-4 yıl, 5-6 yıl, 7 üzeri yıl aralarındaki fark ($p>0,05$) önemsiz bulunmuştur.

Litaratürde yaratıcılık ve spor aktivitesi ile ilgili henüz araştırma bulunmamaktadır ancak Salar, Hekim & Tokgöz, (2012) yapmış olduğu bir araştırmada; araştırmaya düzenli olarak spor yapan ve 15-18 yaş grubunda bulunan toplam 300 sporcu katılmıştır. Katılımcıların bazı demografik özellikleri ile günlük hayattaki duygusal özelliklerini belirlemek için anket uygulanmıştır. Araştırmada günlük hayatta kendine güvenme, kendini iyi hissetme, kendini kaygılı hissetme, her şeyi ciddiye alma ve etkilenme gibi psikolojik özelliklerin her iki grupta da benzer düzeyde görüldüğü belirlenmiştir. Sonuç olarak takım ve ferdi spor dalları ile ilgilenen 15-18 yaş grubu bireylerin günlük hayattaki duygusal özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılıklar olmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0,05$).

5.9. Öğretmen Adaylarının Haftalık Spor Yaptıkları Saat Değişkenine göre Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi, haftalık spor yaptıkları saat değişkenine göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 20'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre, haftalık spor yaptıkları saat değişkenine göre öğretmen adaylarının haftalık spor yaptıkları saate göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Haftalık spor yaptıkları saate göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında haftada 1 saat, haftada 2 saat, haftada 3 saat, haftada 4 saat, haftada 5 saat, haftada 6 saat farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$).

Literatür taraması yapıldığında haftalık spor yaptıkları saate göre öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında farklılık olup olmadığını araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak bağımlı değişkenler değerlendirildiğinde farklı çalışmalardan örneklere yer verilmiştir.

Öztürk, Şahin (2007)'nin spor yapan ve yapmayan 9-13 ya grubu bireylerin sosyal yetkinlik beklentisi puanlarını karşılaştırmıştır. Bu bağlamda spor yapan öğrencilerin spor yapmayan öğrencilere göre sosyal yetkinlik beklentisinin farklılığı önemli bulunmuştur.

5.10. Anne Eğitim Durumu Değişkenine göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu

Araştırmanın onuncu alt problemi, anne eğitim durumu değişkenine göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 21'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre anne eğitim durumu değişkenine göre öğretmen adaylarının anne eğitim durumuna göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Öğretmen adaylarının anne eğitim durumu değişkenine göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında okur yazar değil, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu, lise mezunu, üniversite mezunu ve diğer karşılaştırıldığında farklılık anlamsız olarak ortaya çıkmıştır ($p>0,05$).

Anne eğitim durumu değişkenine göre öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeyleri arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan araştırma sonuçları farklılık göstermektedir.

Gülel (2006) sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcılık düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Anne baba eğitiminin öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular çalışmamızdan elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Yaşar & Aral, (2011) yapmış olduğu çalışmada altı yaş çocuklarının yaratıcı düşünme becerilerine sosyo-ekonomik düzey ve anne baba öğrenim düzeyinin etkisinin incelenmiştir. Bu araştırma, altı yaş çocuklarının yaratıcı düşünme becerilerine sosyo-ekonomik düzey ve anne-baba öğrenim düzeyinin etkisini belirlemek amacıyla planlanmıştır. Araştırma sonucunda, çocukların yaratıcı düşünme becerilerinde sosyo-ekonomik düzeyin ve anne baba öğrenim düzeylerinin anlamlı farklılık yarattığı bulunmuştur ($p<0,001$). Bu araştırmanın sonucunda anne babaların çocuklarına karşı olan davranış biçimlerini; ailenin sosyo-ekonomik yapısı ve anne babanın öğrenim durumu yaratıcılığı etkilemektedir sonucuna varılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular çalışmamızdan elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Buradan hareketle çocukların yaratıcılık düzeylerini ebeveyn eğitimi etkilerken yetişkinler için bu sonuç tam tersi olarak ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni ise küçük çocuklar anne baba ile daha fazla vakit geçiriyorken çocuğun yaşı büyüdükçe çocuğun ilgi alanları ve iletişim kurduğu kişiler farklılaşmaktadır. Bu durumun nedeninin ise çok büyüdükçe etkileşimi anne babadan uzaklaşmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

5.11. Baba Eğitim Durumu Değişkenine göre Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri Arasında Fark Olup Olmadığına İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu

Araştırmanın on birinci alt problemi, baba eğitim durumu değişkenine göre spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemeye yöneliktir. Tablo 22'den yola çıkarak elde edilen bulgulara göre baba eğitim durumu değişkenine göre öğretmen adaylarının baba eğitim durumuna göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında önemli bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Öğretmen adaylarının baba eğitim durumu değişkenine göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında okur yazar değil, ilkökul mezunu, ortaokul mezunu, lise mezunu, üniversite mezunu ve diğer karşılaştırıldığında farklılık önemsiz olduğu görülmektedir ($p>0,05$).

Baba eğitim durumu değişkenine göre öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeyleri arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan araştırma sonuçları farklılık göstermektedir.

Günel (2006) sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcılık düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Anne baba eğitiminin öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular çalışmamızdan elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Atay, (2009) araştırmasında Okul Öncesi çağındaki 5-6 yaş grubu çocukların yaratıcılık düzeylerinin belirlenmesi ve çocukların yaratıcılığında yaş, cinsiyet ve ebeveyn eğitim durumlarının etkisinin ne derece olduğu ve bunların yaratıcılığın boyutları olan akıcılık, esneklik, orijinallik ve zenginleştirme ile arasında bir ilişki bulunup bulunmadığının incelenmesi için yapılmıştır. Çocukların anne-baba eğitim durumu ile akıcılık puanları arasında anlamlı ($p < 0,05$) bir ilişki bulunurken çocukların anne- baba eğitim durumu ile esneklik puanları arasında anlamlı ($p > 0,05$) bir ilişki bulunmamıştır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerilerinin incelenmesine ilişkin bulgularına yönelik sonuçlar ve bu sonuçlar ışığında ilerideki araştırmalara ışık tutabilmesi için yararlı olabileceği düşünülen bazı öneriler aşağıda verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

Spor yapan ve spor yapmayan öğretmen adaylarının bölümlerine göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur ($p<0,05$). Yine öğretmen adaylarının spor yapma durumlarına göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur ($p<0,05$). Bu bağlamda spor yapan bireylerin yaratıcılık düzeyleri daha yüksek çıkmıştır. Bununla birlikte öğretmen adaylarının cinsiyetleri, yaş grupları, sınıfları, mezun oldukları lise türleri, spor yaptıkları yer, spor yaptıkları yıl, haftalık spor yaptıkları saat, anne ve baba eğitim düzeyleri gibi değişkenler arasındaki sonuç önemli bulunmamıştır ($p>0,05$).

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerilerinin incelenmesi için “Ne Kadar Yaratıcısınız?” ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek Raudseep (1977) tarafından “How Creative Are You?” olarak geliştirilen Sungur (1997) tarafından “Ne Kadar Yaratıcısınız?” olarak Türkçeye uyarlanan Çetin Çoban (2016) tarafından Türk dili ve yazını açısından tekrar incelenen ve gözden geçirilerek yeniden düzenlenen, geçerlilik güvenirliliği güncellenen yaratıcılık ölçeği öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeylerini ölçmüştür. Yaratıcılık ölçeği 50 maddeden oluşmaktadır. Bireylerin yaratıcılık açısından kendilerine yönelik algılarını ölçen beşli likert tipi bir ölçektir. Ölçek maddeleri; “Kesinlikle Katılıyorum” ile “Kesinlikle Katılmıyorum” arasında beşli derecelendirmeye sahiptir. Puanlamada ± 2 arasında yapılmaktadır ve olumsuz maddeler tersten puanlanmaktadır. Ölçek puanlarına göre yaratıcılık düzeyleri; 100 ile 80 arasında olanların yüksek, 79 ile 60 arasında olanların ortalamanın üzerinde, 59 ile 40 arasında olanların orta, 39 ile -20 arasında olanların ortalamanın altında, -19 ile -100 arasında olanların yaratıcı olmadıkları kabul edilmektedir. Alan yazında yaratıcılık düzeyi ile alakalı yapılan çalışmalarda ortalamanın altında olanlar

“yaratıcılığı düşük”, üstünde olanlar “yaratıcılığı yüksek” kabul edilmektedir. Bu çalışmada da yaratıcılık düzeyi de bu şekilde kabul edilmiştir. Ölçeğin uygulama sonucuna göre hesaplanan geçerlik değeri ise 0,796 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlilik kat sayısı Cronbach Alfa; .94 olarak bulunmuştur.

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının 182’si (%34,3) erkek, 349’u (%65,7) kadın ve (%38,7) 203’ü 1. sınıf (%36,4) 191’i 2. sınıf, (%19,6) 103’ü 3. sınıf, (%5,3) 28’i 4. sınıfta oldukları görülmektedir. Ayrıca (%20,2) 107’sinin yaşı 19’dan büyük, (%36,2) 192’si 20, (%22,6) 120’si 21, (%11,9) 63’ü 22, (%3,6) 19’u 23, (%2,3) 12’si 24 ve(%6,3) 80’i Fen Bilgisi Öğretmenliği, (%9,6) 49’u Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, (%3,7) 19’u Müzik Öğretmenliği, (%7,8) 40’ı Sınıf Öğretmenliği, (%7,2) 37’si Resim-İş Öğretmenliği, (%7,8) 40’i İlköğretim Matematik Öğretmenliği (%8,4) 43’ü Türkçe Öğretmenliği, (%11,3) 58’i Psikolojik Danışmanlık Ve Rehberlik, (%9,8) 50’si Okul Öncesi Öğretmenliği, (%17,2) 88’i Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği, (%10,9) 56’ü İngilizce Öğretmenliği bölümlerinde okudukları görülmektedir. Bununla birlikte (%34,1) 181’i spor yaptıklarını ifade ederken, (%65,9) 350’si spor yapmadıklarını ifade ettikleri görülmüştür.

Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$).

Yine öğretmen adaylarının yaş gruplarına göre yaratıcılık düzeyleri yaş gruplarına göre öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$). Öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında ortalamalarının yaş değişkenine göre bir farklılık göstermediği söylenebilir. Yani farklı yaş gruplarında yer alan öğretmen adaylarının yaratıcılık ortalamaları benzerlik göstermektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaş gruplarının birbirine yakın olmasının bu sonuç üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının bölümlerine göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur. ($p<0,05$). Bölümlere göre bireylerin yaratıcılık puanları ikişerli karşılaştırıldığında Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ile Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği Okul Öncesi Öğretmenliği ile Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler

Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği İngilizce Öğretmenliği ile Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Fen Bilgisi Öğretmenliği ile Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Matematik Öğretmenliği ile Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ile Türkçe Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği arasında fark bulunurken ($p<0,05$) diğer bölümler arası yaratıcılık farklılıkları önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$).

Öğretmen adaylarının sınıflarına göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$). 1. sınıfta olan bir öğrenci gelişimine önem veriyorsa 4. sınıftaki bir öğrenciye göre daha yaratıcı olması muhtemeldir. Yapılan araştırmada öğretmen adaylarının sınıf düzeylerinin öğrencilerin yaratıcılıklarını etkilememiştir. Literatürdeki öğretmen adaylarına yapılan araştırmalarda da sınıf düzeyinin yaratıcı düşünme becerilerini etkilemediği görülmektedir (Temizkalp, 2010; Serçe, 2017; Gök, Erdoğan, 2011; Tekin, 2008). Bu durumun nedeninin sınıfların üst veya alt olması değil bireyin kendisinin geliştirme düzeyinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğretmen adayları mezun oldukları lise türüne göre yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$) Araştırmaya göre spor yapan ve yapmayan bireylerin lise türüne yaratıcılık puanlarında farklılık bulunmamaktadır.

Yine öğretmen adaylarının spor yapma durumlarına göre bireylerin yaratıcılık farklılıkları karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur. ($p<0,05$) Spor yapan bireylerin yaratıcılık puanları daha yüksek bulunmuştur. Spor faaliyetlerinin vücudun fiziksel yapısını geliştirici ve eğitici rolünün yanında, fikir ve ruh sağlığında da önemli bir rolü vardır; özellikle genç nesillerin yapıcı ve yaratıcı olmasında, sosyal kaynaşmada ve milli dayanışmanın sağlanmasında sporun sosyal ve kültürel kalkınmada katkısı pek çoktur (Tosun, Demir, Uçkun & Konak, 2015). Sporun bireyin sadece fiziksel değil aynı zamanda zihinsel becerilerine de katkısının olduğu bir çok araştırma yapılmıştır

(Bozkurt, 2004; Tosun, Demir, Uçkun, & Konak, 2015; Karaoğlu, Turan, & Osman, 2016).

Spor yaptıkları yere göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Okulda, kulüpte ve her ikisinde de spor yapan bireylerin yaratıcılık puanlarında gözle görülür bir farklılıkla karşılaşılmasıdır. Bunun yanısıra spor yaptıkları yıla göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$).

Spor yaptıkları yıla göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında 1 yıldan az, 1-2 yıl, 3-4 yıl, 5-6 yıl, 7 yıl ve üzeri aralarındaki fark ($p>0,05$) önemsiz bulunmuştur.

Haftalık spor yaptıkları saate göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Haftalık spor yaptıkları saate göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında haftada 1 saat, haftada 2 saat, haftada 3 saat, haftada 4 saat, haftada 5 saat, haftada 6 saat farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$)

Anne ve baba eğitimine göre bireylerin yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur. ($p>0,05$) Anne eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında okur yazar değil, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu, lise mezunu, üniversite mezunu ve diğer karşılaştırıldığında farklılık önemsiz olarak ortaya çıkmıştır ($p>0,05$). Bununla birlikte baba eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcılık puanları karşılaştırıldığında okur yazar değil, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu, lise mezunu, üniversite mezunu ve diğer karşılaştırıldığında farklılık önemsiz olduğu görülmektedir ($p>0,05$).

6.2. Öneriler

Araştırmada elde ettiğimiz veriler ışığında bundan sonraki çalışmalar için şu önerilere yer verilmiştir.

- Spor yapan öğretmen adaylarının yaratıcılık düzeyleri yüksek çıkmıştır. Bu bağlamda Yüksek Öğretim Kurulu'na öğretmen adaylarının eğitim müfredatlarına spor derslerinin artırılması önerilebilir.
- Öğretmen adaylarının spor ve sağlıklı yaşam ile ilgili gelişmeleri takip edebilmeleri için yurt içi ve yurt dışında bilgi alışverişinde bulunabilecekleri sempozyum, kongre gibi bilimsel etkinliklere katılımları desteklenebilir.
- Spor yapan öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerileri daha geniş ve kapsamlı çalışmalarla incelenebilir.
- Öğretmen yetiştirilen Eğitim Fakültelerinde spor yapan ve yapmayan öğretim elemanlarının yaratıcılık düzeyleri farklı değişkenler açısından incelenmesi alan yazına katkı bulunacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, Ö. (2018). Eğitimde Yaratıcı Drama. YKY, *Yapı Kredi Yayınları*.
- Akbulut, D. (2008). Evrimsel Tasarım Yöntemi Ve Yaratıcılığın Süreç İçerisindeki Yeri. *Sanat Ve Tasarım Dergisi*, 1(2).
- Akdemir, A. S. (2013). Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Programlarının Tarihçesi Ve Sorunları. *Electronic Turkish Studies*, 8(12).
- Akkan E. (2010) Orta Öğretimdeki Üstün Yetenekli Öğrencilerin Duygusal Zekâ Ve Yaratıcılık Düzeylerinin Yaşam Doyumlarını Yordama. Gücü Gaziosmanpaşa Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi
- Aktamış, H., & Ergin, Ö. (2007). Bilimsel Süreç Becerileri İle Bilimsel Yaratıcılık Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 11-23.
- Alpaslan, A. H. (2012). Ergen Ruh Sağlığı Ve Spor. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 13(3), 181-185.
- Altan, M. Z. (1999). Çoklu Zeka Kuramı. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 5(1), 105-117.
- Altunya, H. (2018) Spor Ve Mantık İlişkisi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 110-115.
- Aşçı, H., Gökmen, H., & Öner, G. T. U. (1993). Liseli Erkek Sporcuların Ve Sporcu Olmayanların Benlik Kavramları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 34-43.
- Aslan, A. E. (2016). Kavram Boyutunda Yaratıcılık. *Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi*, 2(16).
- Aslan, E. (2001). Torrance Yaratıcı Düşünce Testinin Türkçe Versiyonu.M.Ü. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* Yıl : 2001, Sayı 14, Sayfa : 19-40

- Aslan, E. Aktan, E. & Kamaraj I. (1997). Anaokulu Eğitiminin Yaratıcılık Ve Yaratıcı Problem-Çözme Becerisi Üzerindeki Etkisi M.Ü. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9, 37-48.
- Atay Z (2009) Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 5-6 Yaş Öğrencilerinin Yaratıcılık Düzeylerinin Yaş, Cinsiyet Ve Ebeveyn Eğitim Durumlarına Göre İncelenmesi: Ereğli Örneği Selçuk Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Yüksek Lisans Tezi*
- Avcı, B., & Şahin, F. (2019). The Effect Of Lego Mindstorm Projects On Problem Solving Skills And Scientific Creativity Of Teacher Candidate Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Ve Bilimsel Yaratıcılıklarına Lego Mindstorm Projelerinin Etkisi. *Journal Of Human Sciences*, 16(1), 216-230.
- Aydaş İ., Bahadır K. Bayazıt B, Serhat O, Uçar T. Dolu U, (2018) Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Bazı Öğrencilerin Yaratıcılık Düzeylerinin İncelenmesi *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 80, Ekim 2018, S. 570-581
- Aydoğan, Y., Özyürek, A., & Akduman, G. G. (2015). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Spora İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *International Journal Of Science Culture And Sport*, 3(Special Issue 3), 103-115.
- Ayyıldız Potur, A. (2007). Mimarlık Eğitimi Başlangıcında Bireyin İlgi-Yetenek-Yaratıcılık Düzeyi İle Tasarım Performansı Arasındaki İlişkiler.Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalı Mimari Tasarım Doktora Tezi
- Bailey, R., Armour, K., Kirk, D., Jess, M., Pickup, I., Sandford, R., & Education, B. P.(2009). The Educational Benefits Claimed For Physical Education And School Sport: An Academic Review. *Research Papers In Education*, 24(1), 1-27.

- Bakaç, E., & Özen, R. (2016). Öğretmen Adaylarının Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı Dersine Yönelik Tutumları, Yaratıcılık Algıları Ve Öz Yeterlik İnançları Arasındaki İlişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Baran, G., Erdogan, S., & Cakmak, A. (2011). A Study On The Relationship Between Six-Year-Old Children's Creativity And Mathematical Ability. *International Education Studies*, 4(1), 105–111
- Barron, F., & Harrington, D. M. (1981). Creativity, Intelligence, And Personality. *Annual Review Of Psychology*, 32(1), 439-476.
- Bayrak, E., Çoban, B., Çınar, V., & Coşkun, Z. (2013). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğretmen Adayları İle Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Bilimsel Epistemolojik İnançlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Fırat Üniversitesi Örneği). *International Journal Of Social Science* Volume 6 Issue 2, P. 1817-1828, February 2013
- Bilir, A. (2011). Türkiye'de Öğretmen Yetiştirmenin Tarihsel Evrimi Ve İstihdam Politikaları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 44(2), 223-246.
- Bingöl A. (2010) Spor Merkezlerine Devam Eden Bireylerin Spordan Ve Spor Merkezlerinden Beklentilerinin Karşılama Düzeyleri. Karadeniz Teknik Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü* Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Programı. Yüksek Lisans Tezi
- Birişçi, S., & Karal, H. (2011). Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Ortamda Materyal Tasarlarken İşbirlikli Çalışmalarının Yaratıcı Düşünme Becerilerine Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 203-219.
- Boak, F. L. (1999). Parent-Child Relationship, Home Learning Environment, And School Readiness. *School Psychology Review*, 28(3).

- Bozkurt, S. (2004). Yaratıcılık Ve Çoklu Zekanın Futbolda Yaratıcılık İle İlişkisinin İncelenmesi. Marmara Üniversitesi ,*Sağlık Bilimleri Enstitüsü*, Doktora Tezi
- Büyüköztürk, Ş. Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F. & Kılıç, E., (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (8. Baskı)*. Ankara: Pegem.
- Carringer, D. C. (1974). Creative Thinking Abilities Of Mexican Youth: The Relationship Of Bilingualism. *Journal Of Cross-Cultural Psychology*, 5(4), 492-504.
- Çelik, Z., & Pular, A. (2011). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumları. *Van/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi. Özel*, (115-121).
- Çelikten, M., Şanal M, Yeni Y. (2005). Öğretmenlik Mesleği Ve Özellikleri. Erciyes Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(19), 207-237.
- Certel, Z., & Çetinkaya Z. (2011). Takım Sporu Yapan Sporcularda Benlik Saygısı Ve Sürekli Öfke Ve Öfke İfade Tarz İlişkisinin İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 157-164.
- Çetingöz, D. (2002). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği Öğrencilerinin Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Gelişiminin İncelenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi *Sosyal Bilimleri Enstitüsü*. Doktora Tezi.
- Chuan-Wei, Y. U. (2006). Sport Life Style And Pe Healthy Education In The School [J]. *Journal Of Ningde Teachers College (Natural Science)*, 1.
- Civan, A. (2001). Bireysel Ve Takım Sporlarında Yer Alan Sporcuların Müsabaka Öncesi Ve Sonrası Durumluk Ve Sürekli Kaygılarının Karşılaştırılması (Doctoral Dissertation, Selçuk Üniversitesi *Sağlık Bilimleri Enstitüsü*).
- Civan, A., Arı, R., Görücü, A., & Özdemir, M. (2010). Bireysel Ve Takım Sporcularının Müsabaka Öncesi Ve Sonrası Durumluk Ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 193-206.

- Çoban, A. (2011). Öğretmen Yetiştirme Politikası Olarak Köy Enstitüleri Örneğinin İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 449-458. S.451
- Çoban, Ç. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yaratıcılık Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Kütahya.
- Craft, A. (2003). Creative Thinking In The Early Years Of Education. *Early Years: An International Journal Of Research And Development*, 23(2), 143-154.
- Dağlıoğlu, H. E. (2011). The Development And Support Of Creativity In Early Childhood Period. *International Online Journal Of Educational Sciences*, 3(2).
- Davaslıgil, Ü. (1989). Yaratıcılık Ve Oyun. *Eğitim Ve Bilim*, 13(71).
- Demirel, Ö., Tuncel, İ., Demirhan, C., & Demir, K. (2010). Çoklu Zekâ Kuramı İle Disiplinlerarası Yaklaşımı Temel Alan Uygulamalara İlişkin Öğretmen-Öğrenci Görüşleri. *Eğitim Ve Bilim*, 33(147), 14-25.
- Demirtaş, Ö. (2018). Futbol Taraftarlarının Renkleri Kullanımı. 6. Uluslararası Bilim, Kültür Ve Spor Kongresi Bildiri Özet Kitabı, (S 86).
- Dere, Z. (2014). Anasınıfına Devam Eden Çocuklara Uygulanan Yaratıcılık Eğitim Programının Çocukların Yaratıcı Davranışlarına Etkisinin İncelenmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Doğan, C. (2015). Türkiyede Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Politikaları Ve Sorunları. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 35, 133-149.
- Domino, G. (1979). Creativity And The Home Environment. *Gifted Child Quarterly*, 23(4), 818 828.
- Dorak, F., & Vurgun, N. (2006). Takım Sporları Açısından Empati Ve Takım Birlikteliği İlişkisi. *Sportmetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 73-77.

- Durgun, D. (2007). Türkiye'de Sporun Gelişimi Ve Değişen Kullanıcı Gereksinmelerini Karşılıyıcı Yönde Modern Stadyum Yapılarının Temel Planlama Özellikleri (Master's Thesis).
- Eckhoff, A. (2011). Creativity In The Early Childhood Classroom: Perspectives Of Preservice Teachers. *Journal Of Early Childhood Teacher Education*, 32(3), 240-255.
- Ekmekçi, A., Ekmekçi, R., & İrmiş, A. (2013). Küreselleşme Ve Spor Endüstrisi. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 91-117.
- Emin, K. U. R. U., & Baştuğ, G. (2008). Futbolcuların Kişilik Özellikleri Ve Bedenlerini Algılama Düzeylerinin İncelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 95-101.
- Emir, S., Erdoğan, T., & Kuyumcu, A. (2006). Türkçe Öğretmenliği Öğrencilerinin Yaratıcı Düşünme Düzeyleri İle Sosyo-Kültürel Özelliklerinin İlişkisi. *Hayef: Journal Of Education*, 4(1).
- Ergün, M. (1987). Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Çalışmalarının Gelişmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2).
- Eser, F. D. (2015). Üniversite Spor Tesisleri Kullanıcıları Memnuniyet Düzeyi: Pamukkale Üniversitesi Spor Merkezi Örneği (Master's Thesis, Pamukkale Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü*).
- Evcin, E. (2015). Atatürk'ün Spora Ve Sporculara Bakışı. Dr./Kültür Ve Turizm Uzmanı, TC Kültür Ve Turizm Bakanlığı Araştırma Ve Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Fişek, K. (1998). Devlet Politikası Ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Dünya'da Türkiye'de Spor Yönetimi. *Bağırhan Yayınevi*.

- Fisher, C. R. (1995). Toward An Appreciation Of Hydrothermal-Vent Animals: Their Environment, Physiological Ecology, And Tissue Stable Isotope Values. *Washington Dc American Geophysical Union Geophysical Monograph Series*, 91, 297-316.
- Furnham, A., Batey, M., Anand, K., & Manfield, J. (2008). Personality, Hypomania, Intelligence And Creativity. *Personality And Individual Differences*, 44(5), 1060- 1069.
- Gençoğlu, C. (2015). Hentbolcularda Üst Ekstremiteye Uygulanan Pliyometrik Egzersizin Atış Hızı Ve İzokinetik Kas Kuvvetine Etkisi (Doctoral Dissertation, DEÜ *Sağlık Bilimleri Enstitüsü*).
- Getzels, J. W., & Jackson, P. W. (1962). *Creativity And Intelligence*. New York: Wiley.
- Girginer, N., Aydın, S., & Cavdar, Z. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Sporda Şiddet Konusuna Yaklaşımları: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Ve Anadolu Üniversitesi Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2).
- Gök, B., & Erdoğan, T. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Düşünme Düzeyleri Ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Journal Of Faculty Of Educational Sciences*, 44(2).
- Gökdağ M. (2018) Okul Yöneticilerinin Spora Yönelik Tutumları Ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin Araştırılması Bartın Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü* Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
- Gönen, M., Çiçekler, C. Y., Akyüz, E., Arslan, A. Ç., & Baydemir, G. (2011). 5 Yaşındaki Çocukların Yaratıcılık Düzeylerinin İncelenmesi. *E-Journal Of New World Sciences Academy*, 6(1), 1185-1195.
- Gönen, M., Uzmen, S., Akçin, N., & Özdemir, N. (1993). Anaokuluna Giden 5-6 Yaş Çocuklarında Yaratıcı Düşüncenin İncelenmesi. *Eğitim Ve Bilim*, 17(89).

- Gülel, G. (2006). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Pamukkale Üniversitesi Örneği) Pamukkale Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü* Yüksek Lisans Tezi
- Güneş, E. (2013). Takım Sporü Ve Bireysel Spor İle Uğraşan Sporcuların Özerk Ve Bağımlı Kişilik Özelliklerinin Belirlenmesi (Balıkesir Astsubay Meslek Yüksek Okulu Örneği) (Doctoral Dissertation, Balıkesir Üniversitesi *Sağlık Bilimleri Enstitüsü*).
- Gürbüz S (2004) Yaratıcılık Ve Yenilik (Dünyadaki Ve Türkiyedeki Gerçekler) Gazi Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü* Yüksek Lisans Tezi
- Gürgen, E. T., & Bilen, S. (2005). Müzik Alan Derslerinin Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerindeki Etkileri. Gazi Üniversitesi *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3).
- Gürgen, L. (2008). 10-12 Yaş Arası Kulüp Tenis Sporcuları İle Aynı Yaşta Spor Eğitimi Almamış Çocukların Kendi Yaratıcılıklarını Algılayışlarının Karşılaştırılması. Marmara Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü* Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
- Gürtuna, S. (2003). Sanat Eğitimi Yönünden" Fatih'in Çocukluk Defteri" Üzerine Düşünceler. *Hayef: Journal Of Education*, 2(1).
- Güven, Ö. (1996). Türkiye'de Cumhuriyet Döneminde Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Okulların Eğitimi Hazırlayıcı Çalışmalar. *Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 70-82.
- Hancı, Z. Ç. (2006). Takım Sporları Ve Bireysel Sporlar Yapan Sporcuların Düzeylerinin İncelenmesi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Master's Thesis, İnönü Üniversitesi)
- Heper, E. (2012). Sporla İlgili Kavramlar Ve Sporun Tarihsel Gelişimi. Spor Bilimlerine Giriş (Ed.: Ertan H), Eskişehir: *Anadolu Üniversitesi Yayınları*, (2509).

- Holt, N. L., Tamminen, K. A., Black, D. E., Sehn, Z. L., & Wall, M. P. (2008). Parental Involvement In Competitive Youth Sport Settings. *Psychology Of Sport And Exercise*, 9(5), 663-685.
- İmamoğlu, A. F. (1998). Toplam Kalite Yönetimi Anlayışı Açısından Spor Hizmetleri. *Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 51-62.
- İnal, A. N. (2003). *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimi*. 1. Baskı Ankara: *Nobel Yayıncılık*.
- Jarial, G. S.,(1982). Verbal Creativity, Self Concept And Problem Solving Behaviour: A Factor Analytic Study. *Psycho-Lingua*.45(2), 357.
- Kaplan, A., & Ardahan, F. (2013). Doğa Sporları Yapan Bireylerin Profilleri, Doğa Sporları Yapma Nedenleri Ve Elde Ettikleri Faydalar: Antalya Örneği. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(8), 93-114.
- Kara, A. (2007). Okul Öncesi Dönemde 5-6 Yaş Grubu Çocukların Yaratıcılık Düzeylerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri Selçuk Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü*. Doktora Tezi.
- Karahan G. (2016) 2012 Okul Öncesi Eğitim Programını Yaratıcılık Açısından İncelenmesi Atatürk Üniversitesi / *Eğitim Bilimleri Enstitüsü* / İlköğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
- Karakuzulu E (2018) Savunma Ve Dövüş Sporları Yapan Sporcular İle Diğer Bireysel Sporları Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi Gaziantep Üniversitesi. *Sağlık Bilimleri Enstitüsü*. Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı
- Karaman, M., Acar, A., Kılıç, O., Buluş, U., & Erdoğan, Ö. (2013). Sakarya İlinde Görev Yapan Öğretmenlerin Gözüyle “Öğretmenlik Mesleğinin Statüsü Ve Saygınlığı”. *Vi. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu*, 104.

- Karaoğlu, B., Turan, M. B., & Osman, P. (2016). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu ğrencilerinin Yaratıcılık Düzeyleri İle Duygusal Zekâ Seviyelerinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 85-99.
- Kaya A. (2018) Müzik ğretmeni Adaylarının Yaratıcı Düşünme Beceri Düzeylerinin Enstrümanları İle Doğaçlama Becerilerine Yansımaları: Dokuz Eylül niversitesi rneği Dokuz Eylül Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü* Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Tezi
- Kaytez N (2015) 5 Yaş ocuklarının Yaratıcılıklarna “Scamper Eğitim Programının“ Etkisinin İncelenmesi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Doktora Tezi
- Kemple, K. M. & Nissenberg. S. A. (2000). Nurturing Creativity In Early Childhood Education: Families Are Part Of It. *Working With Families Early Childhood Education Journal*, 28(1), 67-71.
- Kılıç, M. (2013). Chapulling Turkish Spring: Strike Of An Unpredictable Synchronization. *Turkish Journal Of Politics*, (1), 131-144.
- Koç, E. S. (2014). Sınıf ğretmeni Adaylarının ğretmen Ve ğretmenlik Mesleği Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1).
- Koçak, R., & İçmenoğlu, E. (2016). Üstün Yetenekli ğrencilerin Duygusal Zekâ Ve Yaratıcılık Düzeylerinin Yaşam Doyumlarını Yordayıcı Rolü. *Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi*, 4(37).
- Küçük, V., & Acet, M. (2002). Bir Kişilik zelliği Olarak Suçluluk Ve Sporla İlişki. *Dmlpınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (7).
- Küçük, V., & Koç, H. (2004). Psiko-Sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan Ve Spor İlişki. *Dmlpınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (10)

- Kuru, M., & Uzun, H. (2008). Türkiyede Öğretmen Adaylarının Seçiminde 1954 Örneği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3).
- Li, J. G., & Lu, G. H. (2004). On Forming An Urban Sport Life Circle. *Sports Science Research*, 25(1), 5-6.
- Mumford, M. D., & Gustafson, S. B. (1988). Creativity Syndrome: Integration, Application, And Innovation. *Psychological Bulletin*, 103(1), 27.
- Navruz A (2018) Seçili Takım Sporlarında Mücadele Eden Lise Öğrencilerinin Müsabaka Öncesi Durumluk Ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Motivasyon Düzeylerine Olan Etkisinin İncelenmesi (Ankara İli Ölçekli) Süleyman Demirel Üniversitesi *Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Bilimleri Anabilim Dalı*
- Ntuli, E., Keengwe, J., & Kyei-Blankson, L. (2009). Electronic Portfolios In Teacher Education: A Case Study Of Early Childhood Teacher Candidates. *Early Childhood Education Journal*, 37(2), 121-126.
- Oğuz, A., & Altun, E. (2011, April). Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumları İle Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. In 2nd International Conference On New Trends In Education And Their Implications (Pp. 27-29).
- Okçabol, R. (2004). Öğrenci, Öğretmen, Öğretmen Adayı Ve Öğretim Elemanı Gözüyle Öğretmen Yetiştirme, Xiii. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- Okutan, N. Ş. (2012). Karma Ve İzole Yaş Gruplarında Verilen Okul Öncesi Eğitiminin 4-6 Yaş Grubu Çocuklarının Gelişim Özellikleri Ve Yaratıcılık Performanslarına Etkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Konya.

- Önder, H. A. (2018). Yerel Yönetimlerin Uluslararası Spor Organizasyonlarındaki Rolü (Eyof 2017-Erzurum Büyükşehir Belediyesi Örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(2), 1053-1074.
- Özabacı, N., & Acat, B. M. (2005). Öğretmen Adaylarının Kendi Özellikleri İle İdeal Öğretmen Özelliklerine Dönük Algılarının Karşılaştırılması. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 11(2), 211-236.
- Öz-Aydın, S., & Ayverdi, L. (2014). Bilsen'e Kayıtlı Olan Ve Olmayan Öğrencilerin Çevre Sorununa Çözüm Önerilerinin Bilimsel Yaratıcılık Açısından Karşılaştırılması. *Journal Of Turkish Science Education*, 11(1), 25-41.
- Özbek, R., Kahyaoğlu, M., & Özgen, N. (2007). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 221-232.
- Özben, Ş., & Argun, Y. (2005). Buca Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Yaratıcılık Boyutları Puanlarının Karşılaştırılması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18).
- Özcan, G., & Yıldırım, S. (2011). Lisanslı Olarak Takım Sporü Ve Bireysel Spor Yapan İle Spor Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(23), 111-135.
- Özçelik, İ. Y., İmamoğlu, O., Çekin, R., & Başpınar, S. G. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeyleri Üzerine Sporun Etkisi. *Spor Ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 12-18.
- Özdevecioğlu, M., & Yalçın, Y. (2010). Spor Tatmininin Sporcuların Stres Ve Saldırganlık Düzeyleri Üzerindeki Etkisi. *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1).

- Özdiñç Ö. (2005). Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Sporun Ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri. *Spometre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2;77-84.
- Özen, S.,. (2013). Effect Of Exercise On Appetite-Regulating Hormones In Overweight Women. *Biology Of Sport*, 30(2), 75.
- Özer, B., & Gelen, İ. (2008). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerine Sahip Olma Düzeyleri Hakkında Öğretmen Adayları Ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi/Having General Adequacy Of Teaching Profession Evaluation Of The Views Of Teacher Candidates And Teachers About Their. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9).
- Özmutlu İ, Durmuş S, Tekin M, Yetiş Ü. (2009). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Yaratıcılık Düzeylerinin Karşılaştırılması, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 233-244.
- Özsoy, G., Özsoy, S., Özkara, Y., & Memiş, A. D. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Etkili Olan Faktörler. *İlköğretim Online*, 9(3).
- Öztürk, F., & Şahin, Ş. K. (2007). Spor Yapan Ve Yapmayan 9-13 Yaş Grubu Bireylerin Sosyal Yetkinlik Beklentisi Puanlarının Karşılaştırılması (Bursa Örneği). *İlköğretim Online*, 6(3).
- Özyürek, A., Özkan, İ., Begde, Z., & Yavuz, N. F. (2015). Okul Öncesi Dönemde Beden Eğitimi Ve Spor. *International Journal Of Science Culture And Sport (Intjscs)*, 3, 479-488.
- Özyurt M (2011)Özel Okula Devam Eden İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcılık Düzeyleri İle SBS Başarısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Gaziantep Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*

- Pekdoğan, S., & Kanak, M. (2015). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yaratıcılığa İlişkin Algıları: Metafor Analizi Örneği. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (3), 138-147.
- Ritchie, B. W., & Adair, D. (Eds.). (2004). Sport Tourism: Interrelationships, Impacts And Issues (Vol. 14). Channel View Publications.
- Sağlam, M., & Sağlam, A. Ç. (2005). Öğretmenlik Mesleğinin Maddi Yönüne İlişkin Genel Bir Değerlendirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 317-328.
- Şahan H., (2010). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü. *KMU İİBF Dergisi*. 10(15). Pp.260-278
- Salar, B., Hekim, M., & Tokgöz, M. (2012). 15-18 Yaş Grubu Takım Ve Ferdi Spor Yapan Bireylerin Duygusal Durumlarının Karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (6), 123-135.
- Samurçay, N. (1976). Çocuk Psikolojisi Açısından Tiyatro. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 26(26), 7-38.
- San, İ. (1977). Sanatsal Yaratma Çocukta Yaratıcılık 1. Baskı Ankara: *Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları*
- Semerci, Ç., Eliüsük, A., Semerci, N., & Kartal, S. E. (2012). Öğretmenlik Mesleğinin Gündemine İlişkin Öğretmen Görüşleri (Bartın İli Örneği)/Teacher's Views On Teaching Profession Agenda (Bartın Province Case).Bartın Üniversitesi *Eğitim Fakültesi Dergisi*,1(1), 22.
- Şendağ, S., & Gedik, N. (2015). Yükseköğretim Dönüşümünün Eşinde Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sorunları: Bir Model Önerisi. *Eğitim Teknolojisi Kuram Ve Uygulama*, 5(1), 70-91.

- Serçe M. R. (2017) Öğretmen Adaylarının Liderlik Ve Yaratıcılık Düzeylerinin İncelenmesi
Gaziantep Üniversitesi/ *Sağlık Bilimleri Enstitüsü/* Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim
Dalı Yüksek Lisans Tezi
- Shively, C. H. (2011). Grow Creativity!.*Learning & Leading With Technology*,38(7),10-15.
- Sim, S. K., & Duffy, A. H. (2004). Knowledge Transformers: A Link Between Learning And
Creativity. *Ai Edam*, 18(3), 271-279.
- Şimşek, V. (2018). Post-Truth Ve Yeni Medya: Sosyal Medya Grupları Üzerinden Bir
İnceleme. *Global Media Journal TR Edition*, 8, 16.
- Sivrikaya, A. H. (2018). Takım Sporlarında Yer Alan Üniversite Öğrencilerinin Saldırganlık
Düzeylerinin İncelenmesi Investigation Of Aggression Levels Of University Students In
Team Sports. *The Journal*, 11(61).
- Solmaz, B., & Aydın, B. O. (2012). Popüler Kültür Ve Spor Merkezlerine Yönelik Bir
Araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 1(4).
- Soytürk, M., Çamlıyer, H., Tepeköylü Öztürk, Ö., & Daşdan Ada, E. N. (2007). 9-11 Yaş
Grubu Çocukların Temel Hareket Becerilerinin Örüntüleşmesinde Yaratıcı Drama'nın
Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi, *Sağlık Bilimleri
Enstitüsü*, Manisa.
- Sternberg, R. J., & O'hara, L. A. (1999). 13 Creativity And Intelligence. *Handbook Of
Creativity*, 251.
- Sunay, H. (1998). Spor Yöneticilerinin Nitelikleri Ve Eğitimi. *Gazi Beden Eğitimi Ve Spor
Bilimleri Dergisi*, 3(1), 59-68.
- Sunay, H. (2003). Türk Spor Politikasına Analitik Bir Bakış. *Spormetre Beden Eğitimi Ve
Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 39-42.

- Sunay, H., & Saracaloğlu, A. S. (2003). Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri İle Spora Yönelten Unsurlar. *Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 43-48.
- Sungur. N., (1997), Yaratıcı DüşÜnce, *Evrım Yayınevi*, İstanbul.
- Tatlısu B (2016).Spor Yapan Ve Yapmayan Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü* Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı
- Taylor, C. W. (1976). Various Approaches To And Definitions Of Creativity. *The Nature Of Creativity*, 99-121.
- TDK (2005), Türkçe Sözlük, TDK, 10. Baskı, Ankara.
- Tekin M., Taşđın Ö, (2008) Orta Öğretimde Öğrenim Gören Spor Yapan Ve Yapmayan Öğrencilerin Yaratıcılık Ve Çoklu Zekâ Alanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi* Cilt2, Sayı3
- Tekin, M. (2008). Orta Öğretimde Öğrenim Gören Öğrencilerden Spor Yapan Ve Yapmayanlar Arasındaki Yaratıcılık Ve Çoklu Zekâ Alanlarının Araştırılması. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Temizkalp, G. (2010). Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Tezci, E., Gürol, A., & Enstitüsü, F. S. B. (2003). Oluşturmacı Öğretim Tasarımı Ve Yaratıcılık (Constructivist Instructional Design And Creativity). *The Turkish Online Journal Of Educational Technology–Tojet*, Issn: 1303, 6521.
- Torrance, E. P. (1966). Are The Torrance Tests Of Creative Thinking Biased Against Or In Favor Of “Disadvantaged” Groups?. *Gifted Child Quarterly*, 15(2), 75-80.

- Torrance, E.P. (1968). Education And The Creative Potential. Minneapolis: The University Of Minnesota.
- Tosun, A., Demir, B., Uçkun, G., & Konak, O. (2015). Spor Aktivitelerinin Üniversite Öğrencilerinin Başarı Ve Motivasyonu İle İlişkisi. *Kocaeli Üniversitesi Ulusal Kongresi*.
- Tuna, A. Y. (2010). Orta Öğretim Kurumlarında Resim Dersinin Öğrencinin Yaratıcı Düşüncesine Katkısı.
- Tunç, A. Ç. (2015). Sporun Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Kaygı Ve Öznel İyi Oluş Düzeylerine Etkisi (Doctoral Dissertation, Selçuk Üniversitesi *Sağlık Bilimleri Enstitüsü*).
- Turhan, M., Demirli, C., & Nazik, G. (2012). Sınıf Öğretmenlerinin Mesleğe Adanmışlık Düzeyine Etki Eden Faktörler: Elazığ Örneği İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl: 11 Sayı: 21 Bahar 2012 / 1 S.179-192
- Türkmen, M. (2013). Erken Cumhuriyette Beden Eğitimi Ve Sporun İdeolojik Temelleri. *Electronic Turkish Studies*, 8(6)
- Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol, S., & Gökdağ, M. (2016). İslami İlimler Fakültesi Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği). *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 48 59.
- Tut E., (2018) 4. Sınıf Fen Bilimleri Dersinde Oyun Temelli Öğrenme Uygulamalarının Öğrencilerin Akademik Başarılarına Ve Yaratıcı Düşünme Becerilerine Etkisi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü* İlköğretim Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
- Wade, S. (1968). Differences Between Intelligence And Creativity: Some Speculations On The Role Of Environment. *The Journal Of Creative Behavior*. 2(2), 97-101.

- Wallas, G. (1926). *The Art Of Thought*. London: *Jonathan Cape*.
- Weisberg, R. W. (1999). Creativity And Knowledge: A Challenge To Theories. In R. J. Sternberg (Ed.), *Handbook Of Creativity* (Pp. 226–250). Cambridge: Cambridge University Press.
- Weiss, C. H. (1993). Shared Decision Making About What? A Comparison Of Schools With And Without Teacher Participation. *Teachers College Record*.
- Winnick, J., & Porretta, D. L. (2018). Adapted Physical Education And Sport. *Human Kinetics*. Library Of Congoess Cataloging-In- Publicationn.
- Yalçinkaya, M., Saraçoğlu, A. S., & Varol, S. R. (1993). Üniversite Öğrencilerinin Spora İlişkin Görüşleri Ve Beklentileri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 12-26.
- Yaman, S., Koray, Ö. C., & Altunçekiç, A. (2004). Fen Bilgisi Öğretmen AdaylarınınÖz Yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 355-366.
- Yarar, B. (2014). Osmanlı'dan Cumhuriyete Geçiş Süreci Ve Erken Cumhuriyet Dönemi Türkiyesi'nde Modern Sporun Kuruluşu. *Hacettepe University Journal Of Turkish Studies/HÜTAD Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 11(21).
- Yaşar, C. M. (2009). Anasınıfına Devam Eden Altı Yaş Çocuklarının Yaratıcı Düşünme Becerilerine Drama Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi *Fen Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Yaşar, M. C., & Aral, N. (2011). Altı Yaş Çocuklarının Yaratıcı Düşünme Becerilerine Sosyo Ekonomik Düzey Ve Anne Baba Öğrenim Düzeyinin Etkisinin İncelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 4(1), 137-145.

- Yerlisu, F., & Lapa, T. Y. (2011). Açık Alan Rekreasyonu: Bisiklet Kullanıcıları Ve Yürüyüşçülerin Doğa Sporunu Yapma Nedenleri Ve Elde Ettikleri Faydalar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1327-1341.
- Yetim, A. (2000). Sporun Sosyal Görünümü. *Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63-72.
- Yetiştirme, Ö., & Müdürlüğü, E. G. (2006). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri. *Electronic Journal.[Online]:* [Http://Oyegm.Meb.Gov.Tr/Yet/Index.Htm](http://Oyegm.Meb.Gov.Tr/Yet/Index.Htm). Adresinden, 15.
- Yıldırım F. T (2019) Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bünyesinde Görev Yapan Personelin Spor Yapma Alışkanlıklarının İncelenmesi. Yozgat Bozok Üniversitesi *Sağlık Bilimleri Enstitüsü* Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
- Yıldırım, Y. (2011). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Doktora Tezi.
- Yıldırım, Y., & Sunay, H. (2007). Türkiye’de Performans Tenisi Yapan Sporcuların Tenise Başlama Nedenleri Ve Beklentileri. *Sporometre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 103-109.
- Yıldız, L., Zırhlıoğlu, G., Yalçınkaya, M., & Güven, Ş. (2011). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Ve Problem Çözme Becerileri. *Yüzüncü Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 18-36.
- Yönel, A. (2004). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü*. Konya.
- Yüksel, O., Bölüm C., (2004). Inversion/Eversion Strength Dysbalance In Patients With Medial Tibial Stress Syndrome. *Journal Of Sports Science & Medicine*, 10(4), 737.

- Yüksel, S. (2013). Öğretmen Yetiştirmede Hesap Verebilirlik Bağlamında Kpss Sonuçlarının Değerlendirilmesi (Evaluation Of Kpss Turkish National Teacher Examination Results As Accountability In Teacher Education)[Özel Sayı]. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 404-420.
- Yuvacı Z (2017) Okul Öncesi Eğitim Alan 6 Yaş Çocuklarının Yaratıcılık Düzeylerinin Öğretmenlerinin Ve Sınıf Ortamlarının Yaratıcılıklarına Göre İncelenmesi Gazi Üniversitesi/ *Eğitim Bilimleri Enstitüsü/ İlköğretim Anabilim Dalı Doktora Tezi*
- Yuvacı, Z., & Dağlıoğlu, H. E. (2018). Okul Öncesi Eğitim Alan Çocukların Ve Buldukları Sınıf Ortamının Yaratıcılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 234-256.
- Zeytin, S. (2010). Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Yaratıcılık Ve Problem Çözme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Doktora Tezi.

EKLER

EK- 1: Etik Kurul Raporu

Evrak Tarih ve Sayısı: 26/03/2019-20945

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 60263016-050.06.04-E.20945
Konu : Kararlar(Perihan Büşra
DERBENTOĞLU'nun Dilekçesi Hk.)

26/03/2019

Sayın Perihan Büşra DERBENTOĞLU

İlgi: 08/03/2019 tarih ve 26767 sayılı dilekçeniz.

İlgi dilekçeniz ve ekleri, Üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulunca incelenmiştir. Kurulun 21/03/2019 tarih ve 03 no'lu toplantısında alınan 04 no'lu kararda; "Karar 4: Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı Yüksek Lisans öğrencisi Perihan Büşra DERBENTOĞLU'nun 08/03/2019 tarih ve 26767 sayılı dilekçesi ekinde sunduğu; "Spor Yapan ve Yapmayan Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Düşünme Becerilerinin İncelenmesi" isimli araştırmanın etik olarak uygunluğu Üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu Başkanlığı tarafından incelenmiş ve etik açıdan bir sakınca olmadığı yönünde, Rektör olurlarına sunulmak üzere oybirliği ile Karar verildi." denilmekte olup, 21/03/2019 tarihli Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurul toplantısında alınan 04 no'lu karar, Rektörlük olurlarına sunulmuş ve Rektör oluru alınmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof.Dr. Hilmi ATASEVEN
Rektör Yardımcısı

GİZLİ

Evrak Doğrulama İçin : <http://193.140.145.81/enVision/Dogrula/AC43N08>

Adres : Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hukuk Müşavirliği Sivas
Telefon : 0 346 219 1010 Belgegeçer : 0 346 219 1138
e-Posta : hukuk@cumhuriyet.edu.tr Elektronik Ağ : www.cumhuriyet.edu.tr

Bilgi için : Esengül KIRMAÇ
Unvanı : Bilgisayar İşletmeni

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır

EK– 2: Ne Kadar Yaratıcısınız? Ölçeği

Ölçeğin bir kısmı paylaşılmıştır.

Aşağıda Yargıların Doğruluğuna Hangi Düzeyde Katıldığınızı Belirleyerek İşaretleyiniz.

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Bence, cevabını alamayacağımı umduğum soruları sormak boş yere vakit kaybıdır.					
2	Zaman zaman topluluk içinde bazı insanları şaşırtacak kadar değişik düşünceler ortaya atarım.					
3	İnsanlığı için yararlı ve özgün bir şeyler yapabileceğime inanıyorum.					
4	Olaylar karşısındaki kendisinden emin olmayan insanlara karşı saygıyı yitiririm.					
5	Yeri geldiğinde bazı şeylere kendimi fazlasıyla kaptırırım.					
6	Bir sorunun çözümüne yaklaştığımda önsezilerime ve doğruluk-yanlılık hissime güvenirim.					
7	Bir şeyleri biriktirme ile ilgili uğraşları severim.					
8	Eğer şimdiki mesleğim dışında başka iki uğraş arasından seçim yapmam istenseydi, bir şey keşfetmek yerine tıp doktoru olmayı tercih ederdim.					
9	İleri düzeyde estetik duyarlılığa sahibim.					
10	Başkalarına var olan düşüncelerimi kabul ettirmeye çalışmaktan çok, aynı konuda yeni özgün fikirler ortaya çıkarmayı tercih ederim.					
11	Bana göre bilginin kaynağı, içeriğinden daha önemlidir.					

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	Perihan Büşra DERBENTOĞLU
Doğum Yeri ve Tarihi	Sivas-1992
Medeni Hali	Bekar
Yabancı Dil	İngilizce
İletişim Adresi	Cumhuriyet Üniversitesi, Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu, Sivas
E-posta Adresi	derbentoglu@windowslive.com

Eğitim ve Akademik Durumu

Lise	Halil Rıfat Paşa Lisesi, Sivas/Türkiye-2010
Ön Lisans	Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Hukuk Bölümü/Adalet Programı, Eskişehir/Türkiye-2014
Lisans	Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü/Okul Öncesi Öğretmenliği, Sivas/Türkiye-2015
Yüksek Lisans	Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü/ Beden Eğitimi Ve Spor ABD, Sivas/Türkiye-2019
Ünvan	Öğretmen

İş Tecrübesi

Milli Eğitim Bakanlığı	Cumhuriyet Üniversitesi İlkokulu/Sivas/Türkiye Ücretli Öğretmen
------------------------	--